

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 280,
1939. december 9., szombat

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradî Közölny. Inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 107-1938. Trib. Arad.

ÉSZAK DÁVIDJAI

Irla: SZ. JAKAB GÉZA

Huszonkét éve vívták vissza a Kalevala-hős Lemminkaejnen késői utódai szabadságukat az orosz elnyomástól. A finnek országának ezer tavában ott virágzik a messi, szabad ég kékje és minden szálás finn legény szemébe is mintha egy-egy csepp ilyen égi kékség jutott volna: így él bennük a szabad ég és a szabad föld lelke, saját lelkük millió egyforma kék kis tükrében.

Aki Finnországot megismerte, megismerte a finn nép lelkét is. Csak a finn hegyek olyan méltóságú hallgatagok, mint magasnövésű, szikár, merített, hallgatag fiaik. Mintha mindenikük versenyre kívánna kelni a kékjő hegyláncok hallgatag fenyő-óriásival: éppolyan csendesek, magánosak, viharállók és minden darabka termőföldhöz ragaszkodók a finnek. Ritkán ragyogja be zavaratlan napfény ezeket a kéklő, gyakran havasan csillogó, magaslati tájakat és éppolyan ritkán nyílik mosolyra a finn férfiak ajka. Arcukon évek szélfúttá jégkristályainak zimankója vág ezernyi apró ráncot már a fiatal férfikorban is: de lassan mozduló gesztusaik mindig nyílegyenesen érik el céljaikat és nem villant még erdőirtó fejsze finn férfi kezében, hogy kicsorbult, vagy férelendült volna az eszközt mozgó energia... A mi erdélyi havasaink között élnek még ilyen viharvert arcu, mosolytalan, hallgatag, de minden fölösleges mozgulat nélkül dolgozó szálás férfiak: úgy látszik, a szabadság szeretete és a mindennapos nehéz életküzdlem egyformán megacélozza, önmagába fordítja és megfontoltságra neveli a világ minden részén a népek lelkét. Nem véletlen, hogy ősi, mélyreható faji rokonság fűzi össze a finn hegyóriások és a székely teők népeit.

Talán az egész földkerekségen ezért sincs egyetlen egy olyan igaz magyar ember, aki együtt ne érezne finn fajtestvércink sorsával. Egy három és félmillió, maroknyi nép heroikus végzete az, hogy a földkerekség legészakibb részén, az európai kultúrának szinte a poláris régiókba nyúló frontján öntetével védje a legnyugatibb európai kultúrát, az európai civilizációt és az egész európai társadalmi rendet a Keletről fenyegető új néplavinától. Lehetetlen rá nem gondolnunk az ugyancsak maroknyi magyarság történelmi kötelességvállalására, mellyel Középeurópa közepén évszázadokon át ugyanazt a sorsot vállalta az akkori mohamedán világuralmi törekvésekkel szemben. Ha akkor a magyarságnak nem lettek volna Hunyadi Jánosai, Kinizsi Páljai, Zrínyi Miklósaik és Martinuzzi Györgyei, ma jóval kevesebb műkincs, műemlék hirdethetné a gall, vagy germán, vagy az angol-szász kultúrák dicsőségét. A nagylajosai, a hunyadiatyási magyar birodalom teremő és megtartó népmilliói így morzsolódtak fel a török támadás európai veszedelme ellen vívott küzdelmekben és mégis: a magyar néplelek sohasem tört meg a sorscsapások alatt, nem fajult el a török rabság másfélévszázadnál nagyobb ideig tartott kizsákmányolásai és térítései alatt sem. Ugyanigy edzeték meg a finn nép lelkét és a természet és a politika mostohaságai és nem hiszem, hogy akadna egy finn férfi is, akinek szeme nem ugyanazzal az elgondolódó mélységgel sejtető nyugalommal nézne az egyénre váró végzettel szemben, mint aminő hűvös kékséggel a finn tavak fogadják a rajtuk átágazó, oromba szovjet-harcikocsi tömegeit. A csatászörny tovaöreg, pusztulást és romlást hagyva maga mögött: de utána a finnek szent ezer tavának tükrében éppoly tündéri tisztán ragyognak tovább az északi ég messi csillagai a maguk örök képleteiben, mint amennyire mit sem jelent egy szabadságszerető nép életében, ha a túlerő máról-holnapra a maga nyers tömegével legázolja és leigazza. A víz, a föld, az ég, a fenyves

tovább éli a maga folyamatos életét, örök törvények szerint és ugyanilyen örök törvények érvényesek a néplelek rengetegeire, magaslatjaira és kifürkészhetetlen mélységeire is, hová évszázadok során se hajthat le végső, megsemmisítő módon a pusztulás történelmi vihára, ameddig csak egyetlen egy kis lángocská gyöngye fénye megörzi ennek a népnek öntudatát, lelkét és szabadságszeretét.

A finn független államiság huszonketedik évfordulójának drámái pillanatában megállapíthatjuk, hogy a finn néplélektől öntudatosabban és hősiességben a magyarság sem vállalta a maga történelmi sorsát egykor. S ha azokra az időkre gondolunk, amikor a magyar reformkorszakot követően az "élned, halnod kell" nagy kérdése éppen az osztrák szoldatészka túlsúlyával szemben vállalta a kossuthi szabadságharcot, annak minden előresej-

tett gyászos következményével egyetemben: a sír mellől, hol nemzet süllyedt el, a leviharzott küzdelmet követő gyász temetői csöndéből fölcsendült a deákferenci bölcsesség megtartó varázsigeje: "Csak az a nép érdemli meg a szabadságot, amely minden nap kész harcra kelni érte." A nagy magyar bölcs mondatát, nem tudjuk, lefordították-e valaha is a Kalevala nyelvére? De nem is fontos ez. Jelentőségesebb tény, hogy az igazság ott él a maga töretlen erejében és ragyogásában az északi fény északi nagy színjátékainak ege alatt is egy küzdelmes sorsú nép lelkében, hogy Észak Dávidjaként, nemzeti öntudatának teljében, jobb sorsra rendeltettségének teljes tudatában minden energiáját összpontosítva összeszorított foggat vegye fel az eiszánt, de kilátástalan küzdelmét az európai társadalmi rend ellenes Goliátjával szemben. Azt mondják, a küzdelem reménytelen, ma már nem történnek biblikus csodák...? Tagadjuk! Nézzetek Finnországra, az akarat, az elszántság, az ejrendelgetés és a szabadságszeretet modern csodája most teljesedik be Északon a szeméitek előtt!

Olaszország balkáni érdekeit szögezte le a fascista nagytanács

Anglia repülőgépeket szállít Finnországnak — Finn gépek Leningrád fölött

London. A világ minden részéből megindult a segélyakció Finnország részére. A nagy angol repülőgépgyárak elhatározták, hogy nagy teljesítményű repülőgépeket és más hadianyagokat küldenek Finnországnak. Ennek az anagyi segítségnek az elküldése már azért is sürgős, mert nem lehet tudni, hogy Németország meddig enged át az Olaszországból küldött hadianyagot területén. Az angol hadfelszerelési cikkek és gépek kivül Olaszországból eddig 60 repülőgépet szállítottak Finnországra. Roosevelt köztársasági elnök megbeszéléseket

folytatott tanácsosaival, hogy Finnország számára nyitandó hitelkereteket milyen összeben állapítsák meg. A skandináv népek a háború kitörése óta gyakorlati módon nyujtanak segítséget a finneknek, Olaszországhoz pedig a hangulat nagyon orosz-ellenessé vált. Az olasz nép nagy elragadtatással és szívesen vett tudomást a finnek hősiességéről és szívesen nyujtana minden segítséget.

Alexander Kerensky Newyorkban beszédet mondott és mélyen elítélte az orosz inváziót. Leszögezte, hogy a finnek elleni támadás a németek kifejezett támogatása mellett történt.

Tart a finn ellenállás

Zürich. A Neue Zürcher Zeitungnak jelentik Stockholmból: Noha a Ladoga-tó északi részét még mindig sűrű köd takarja, mindkét részről jelentékeny erőket vetettek harcra. Petsamo vidékén tovább folyik a harc és a finn—orsz háborúnak itt folyik a legsúlyosabb csatája. Az ütközet még nem dőlt el.

Az orosz hivatalos jelentés szerint a szovjetszapatok Murmansk irányából lerombolták a mesterséges akadályokat, valamint az aknamezőket is és Petsamótól délre 45 kilométernyit előnyomultak.

Petrosavosk irányában, az államhatártól szintén előnyomultak mintegy 70—75 kilométernyire. Ezen előnyomulás során 6 ágyú, 20 nehéz és 37 könnyű gépfegyver, valamint élelmiszer-szerelvények kerültek az orosz csapatok kezére. Két finn repülőgépet lelőttek. A Karelia földszoros keleti részén a finn erődítési vonal átörése után a Taipaleen—Joki folyótól északra 8—12 kilométernyire nyomultak be Finnországba a szovjetszapatok.

Finn részről hivatalosan jelentik, hogy a Vala-tavak vidékén a finnek jelentékeny szovjeterőket megverték és a határig üldözték őket.

Finn felderítő repülőgépek Leningrád és Kron-

stadt felett elrepültek és minden baj nélkül visszatértek kiindulási helyükre. Viipuri környékén a légeihárító ágyúk

lelőttek 3 orosz repülőgépet és azok a tengerbe zuhantak.

A hivatalos finn jelentés cáfolja annak híret, hogy az oroszok áttörték volna a Mannerheim-vonalat. A finn hadseregparancsnokság elismeri, hogy az ellenség átlépte a Taipaleen—Joki folyót és elfoglalták Tolvajaervi városát.

A Steiani úrnökség jelenti: A Kamjarvitól északnyugatra fekvő vidéken a finnek igen jelentős szovjet haderőket vetettek vissza.

A finn légeihárító ágyúk tegnap három szovjet bombavetőt lelőttek.

A kareliai félszigeten — melyen egyes orosz jelentések szerint áttörték a finn védelmi vonalat s amit később a finn hivatalos jelentés erélyesen cáfol — erős gyalogsági harc folyik. A harcokban a tüzéség még nem játszik nagyobb szerepet.

A Mannerheim-vonal mentén főképpen járőrharcok folynak s ez nagyon kedvező a finneknek.

Az orosz járőr-osztagok nem ismerik olyan jól a terepet, mint a finn katonák és így sokszor eltévednek és fogságba jutnak.

A finn katonák hangulata a legkitünőbb és az ellátásuk is kifogástalan. Lelkesen készülnek fel a küzdelemre.

Az elmúlt éjszaka az oroszok ismét mérges gázzal telt lövedékekkel támadtak, azonban komoly eredményt még így sem tudtak elérni.

Arra a hírre, hogy az oroszok mérgesgázokat használnak, a lakosság nagy része a csütörtökről péntekre hajló éjszaka folyamán elhagyta a finn fővárost. (Rador.)

Helsinki-ből jelentik: A Stefani olasz hírszolgálati ügynökség értesítése szerint több finn torpedóhajó támadást intézett Murmansk szovjet-orosz kikötő ellen. A torpedóhajók a katonai berendezéseket megrongálták. (Rador.)

Angol cáfolat német gépek London fölötti repüléséről

Rómából jelentik: Az olasz körökben cáfolják azon híradásokat, amelyek szerint Olaszország repülőgépeket küldött volna Finnországnak.

Dán önkéntesek a finn hadseregben

Kopenhágából jelentik: A Havas ügynökség közli, hogy eddig összesen 350 dán nemzetiségű férfi kérte a finn hadseregbe való felvételét. (R.)

A finn követség tagjai elhagyták Moszkvát

Moszkvából jelentik: Kostkumen moszkvai finn követ, a követség személyzetének tagjaival tegnap este elutazott Moszkvából. Az utirány Rigán.

A budapesti egyetemi hallgatók tüntetése a finn, olasz és szovjet követségek előtt

Budapestről jelentik: A magyar egyetemi ifjuság csütörtök délután rokonszenvtüntetést rendezett Finnország mellett. Az ifjuságnak egy csoportja felvonult a finn követség épülete elé, ahol Ambrus József nagy beszédet mondott. A szónok hangzottatta, hogy az egész magyar nemzet együttérző a finn néppel. A budapesti finn követ és a követség személyzete a követség erkélyén végig hallgatták a beszédet. A beszéd

Berlinen és Kopenhágán keresztül vezet majd Finnországba. A követség moszkvai bucsúján megjelentek az Egyesült-Államok, Svédország, Anglia, Franciaország követői és Magyarország, valamint Japán ügyvivője.

Spanyolország rokonszenvéreől biztosítja a finneket

Madrid. (Rador). A spanyol minisztertanács által kiadott közlemény megállapítja, hogy a spanyol kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri a nemzetközi politikai helyzet alakulását, amit rendkívül súlyosnak tart. Finnországnak az oroszok által történt megrohanása annak a tarthatatlán állapotnak a következménye, amelynek a háboru kitörése óta minden ország ki van téve. Spanyolország, amely a nyugati civilizáció védelmében ugy harcolt az ázsiai barbárság ellen, mint eddig egyetlen más állam sem, a legnagyobb rokonszenvet viseli Finnországgal szemben súlyos és hősiesség harcában.

Madrid. A spanyol hadsereg sok leszerelt fiatal pilótája és tisztje sürgeti, hogy a hatóságok engedélyezzék nekik a finn hadseregbe való jelentkezést.

Korai még az Oroszország elleni angol megtorlásokról beszélni

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli: Jólétesült körök szerint a Daily Telegraph azon cikke, amely szerint Anglia a népszövetségi tanácsukésen szankciók mellett foglal állást, korainak mondható. (Rador.)

ország közötti ellentét könnyen arra vezethető, hogy hamarabb megalakulhat egy blokk, mint ahogyan azt gondolják.

Az olasz álláspont a Balkán-államok ügyeiben

A Messagero vezércikkben foglalkozik Olaszország szerepével a Balkán-államok egyensúlyában. Megállapítja, hogy ezek az országok nemzeti érdeükben megerősödtek és függetlenítették magukat az orosz vagy a német befolyástól. Külföldi körök szerint Olaszország befolyása nőtt a Balkánon. Nem tagadható, hogy az Olaszország iránti rokonszenve mind nagyobb méreteket ölt és az olasz birodalom érdekei is fokozódtak az Albánia, valamint egyesülés következtében. A Balkán-államok őszinte elismeréssel viseltetik Olaszországgal szemben, mert megakadályozta a háboru kiterjedését a Földközi-tengerre és mert együttműködni kíván ezekkel az államokkal. Anglia és Franciaország azt óhajtja, ha Olaszország a Balkánon komoly kötelezettségeket vállalna, mert akkor viszonya Németországgal megromlana. Olaszország feladta azonban nem azt, hogy más államokkal szemben ellenséges viszonyba kerüljön. A Messagero szerint az olasz kormány célja az, hogy érdekeivel összeütközésbe ne kerüljön, feltételezve azt, hogy Oroszország ne akarjon olyan politikai változást itt előidézni, ami ellentétben állana az európai civilizációval.

Német-szovjet együttműködés a Balkán-államok kérdésében

Ankara. A német sajtó magatartásából megállapítható, hogy a német kormány rokonszenven vette tudomásul a Pravdában megjelent azt a nyilatkozatot, amelynek léte a Balkán-államok ellen irányult. Törökországban nyugodtan vették tudomásul a német propaganda új módszerét és a török kormányhoz közelálló „Jeni Zava” című lap szerint ez a propaganda eredménytelen marad. A török lapok követelik Papen német nagykövet azonnali visszahívását, mert őt okolják azzal, hogy a török-orosz jövőszonyt nemcsak, hogy meg akarja zavarni, hanem ellentéteket akar felidézni. Leszögez a továbbiakban, hogyha orosz részről támadás érne Magyarországot, úgy Olaszország nem maradna tétlen és ha valamely Balkán-állam ellen támadó lépésre határozna el magát a szovjet, úgy a Balkán-államok szövetsége nyomban a megtámadott fél segítségére sietne. Az újjászervezett török hadsereg kitűnő felszerelésével s hősiesség szellemével készen áll minden esetre tősegre.

Több millió tonnányi gőzöst ajánlottak fel a semlegesek Angliának

London. Az angol tengerészeti miniszter bejelentette, hogy a semlegesek részéről több millió tonna hajóúrt képviselő gőzöst ajánlottak fel Anglia számára. A semleges országok ugyanis belátták, hogy sokkal nagyobb biztonságot jelent hajóik számára, ha azok az angol hadihajók kíséretében teszik meg az utat, mintha egyedül bonvolítanak le a forgalmat. Ezeket a semleges hajókat angol hajókként kezelik, biztonságukról, javításukról és felszerelésükéről az angol kormány gondoskodik, amely teljes kártérítést fizet abban az esetben, ha baleset következtében elsülvednének.

Cáfolják német gépek London fölötti repülését

Londonból jelentik: Az angol fővárosból megcáfolják azon híreket, amelyek szerint német repülő átrepültek volna London felett. Az angol jelentés hangsúlyozza, hogy a német repülőgépeket a parti légvédelmi őrök és az angol vadászgépek raja visszaűzte.

Más jelentés szerint a német gépek az Északi-tenger felett és Skócia keleti részén végeztek felderítő repüléseket. Az angol vadászgépek azonnal üldözőbe vették a német repülőgépeket, amelyek visszatértek állomáshelyükre. Egy német gép motorhiba folytán kényszerleszállást végzett a tengeren és a gép személyzete gumicsónakon elmenekült. Az angol gépek kutatják a tengerbe süllyedt német gép pilótáit.

elhangzása után a finn követ hálás szavakkal köszönte meg a magyar ifjuság együttérzését.

Az egyetemi ifjuság ezután az olasz követség elé vonult, ahol Victor Emmanuel olasz királyt, Mussolinit és az olasz-magyar barátságot éltették.

Az olasz követség elől a szovjet követség épületéhez vonultak, ahol tüntetést rendeztek a Szovjetunió ellen.

Németország szemére veti az északi államoknak, hogy elutasították a megnemtámadási egyezményre vonatkozó német ajánlatot

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda rendkívüli közleménye az északi válsággal foglalkozva erőlyesen visszautasítja azt a kijelentéseket, hogy az ott történő eseményekért Németországra hárítják a felelősséget. Észak-Európa népei mindig különleges rokonszenvennek örvendtek Németországban és a rokonszenve husz év óta mindinkább egyoldalúvá vált. Így a világháboru befejezésekor egyik északi állam sem vetette taiba befolyását a német néppel szemben elkövetett igazságtalanságok ellen. Ezenkívül az északi-államok mindig a leghűségesebb hívei voltak a genfi népszövetségi rendszernek, amely egész felépülésében csak azt a célt szolgálta, hogy örök időre fenntartsák Né-

metország elnyomását. Amikor Németország ez évben kijelentette, hogy hajlandó támadást-kizáró szerződést kötni az északi államokkal, Norvégia, Svédország és Finnország érdektelenséget jelentettek be. A nyugati hatalmakkal való háboru kitörése óta az északi-államok sajtójában és cselekedeteiben egyáltalában nem mutatott jóindulatú magatartást Németország irányában. Am válassza meg minden ország a rokonszenvét, vagy ellenszenvét úgy, ahogy azt a legjobbnak látja. de ezután senki se panaszkodjék a másik ellen, hogy az nem tanúsít irányában olyan mértékű rokonszenvet, amelyet az illető hiába vártak.

Olaszországot is meghívták a Szezei-csatorna igazgatótanácsába

Milánó. A Stampa londoni távirata közli, hogy Olaszország meghívást kapott a Szezei-csatorna részvénytársaság igazgató tanácsába. A Szezei-csatorna részvénytársaság igazgató tanácsa legutóbbi ülésén határozta el, hogy teljesíti Italia régi követelését és meghívja Olaszországot az igazgatóságba.

A fasiszta nagytanács nagyjelentőségű állásfoglalásai

Rómából jelentik: A fasiszta nagytanács a háboru kitörése óta, tegnap tartotta meg első ülését. Az ülésen Ciano gróf külügyminiszter több, mint két óras beszámolót tartott a nemzetközi helyzetről. Ezután Mussolini emelkedet szölgára. A Duce beszámolója egy és félórát tartott. Ezután a fasiszta nagytanács a következő napiparancsot fogadta el:

A külügyminiszter részletes beszámolója ismertette a jelenleg Európában folyó háboru, amely a szárazföldön álló háboru képét mutatja, a tengereken pedig blokádk és ellenblokádk harc folyik. Ezek a tények, valamint a Kelet-Európában történő erőviszony eltolódások igazolták a fasiszta nagytanács szeptember elsején hozott döntését, mely szerint Olaszország nem vesz részt a háboruban.

Az olasz és a német viszony a legbarátságosabb és ez a Berlinben, valamint a Milánóban lefolytatott tanácskozásokból származó szerződések alapján áll.

Olaszország azonban éberem őrködik a Balkán és a dunai államokkal kapcsolatos események felett és szilárdan őrzi, úgy az Olaszországhoz csatolt Albániát, valamint az olasz birodalom szárazföldi s tengeri határait.

A fasiszta nagytanács által elfogadott napiparancs azzal zárult, hogy felhatalmazást ad Ciano grófnak, miszerint a külügyminiszter a fasiszta érdekkamarák ülésén részletes beszámolót tartson a nemzetközi helyzetről és az olasz külpolitika vonalvezetéséről.

Róma. (Rador). A Havas iroda jelenti: A fasiszta nagytanács hivatalos közleményt diplomáciai és politikai körökben úgy tekintik, hogy Olaszország nem lát olyan eseményeket, amelyek a háboru kitörése óta elfoglalt magatartását megváltoztatják. Eppen ezért szögezték le azt a tényt, hogy Olaszország, mint nem hadviselő fél, folytatja politikáját.

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli a fasiszta nagytanács határozatának harmadik pontját és ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a Duna-medencében és a Balkánon semmi sem történhet, ami közvetlenül ne érintené Olaszországot. A fasiszta nagytanácsnak ezt a határozatát nagyjelentőségűnek tekintik. Általában Moszkvához címzett figyelmeztetésnek látják. (Rador.)

Newyork. (Rador). Az amerikai lapok megvitáztatják, hogy milyen gyakorlati segítséget nyújthatnak Finnországnak a semleges államok. A Newyork Times azt írja, hogy a Szovjet és Olasz-

Daladier Finnország mellett nyilatkozott

Londonból jelentik: A népszövetségi tanácsülés előkészítése úgy az angol, mint a francia fővárosban a legnagyobb gondossággal folyik. London és Páris között fokozottabb a diplomáciai munka. A két ország a genfi tanácsüléseken azonos álláspontot képvisel majd.

Londoni jelentés szerint a népszövetségi tanácsülés előkészítése alkalmával Daladier francia miniszterelnök nyilatkozatot adott, amelyben hangsúlyozta, hogy

a világ közvéleményének rokonszenve a megtámadott Finnország mellett áll és abbéli reményének adott kifejezést, hogy Genfben és ugyanezt az álláspontot képviselik. A megtámadott Finnország számára kiütésba helyezte az esetleges francia segítséget és támogatást.

Egyébként pénteken este Emij Faure, a párisi városi tanács elnöke baráti szöveget intézett a párisi rádió át Helsinki lakosságához.

A genfi népszövetségi ülésen minden állam népes küldöttséggel képviselte magát. A legtöbb tagot a francia küldöttség számolja.

A népszövetségi ülészak szombaton délelőtt kezdődik meg. A népszövetségi tanácsülésen meg tárgyalják a finn—orosz viszályt és a határozatot a népszövetségi közgyűlés elé terjesztik. Előreláthatólag nem hoznak kizárási határozatot, csupán erkölcsi elítélés és megbélyegzés várható.

Izgalmas légiharó Anglia felett

London. Az angol légügyi minisztérium jelenté, hogy angol repülők tegnap több ízben harcra bocsátkoztak az ellenséges repülővel. Tegnap egy angol repülőgép megtámadott és erősen megrongált egy német repülőgépet. Nem tartják valószínűnek, hogy a német gép vissza tudott térni németországi kiindulási helyére. Egy másik angol repülőgép is megtámadott egy német gépet, amely a támadás után eltűnt a sűrű ködben. Nem lehet tudni, hogy ezzel mi történt. Hangoztatja a jelentés, hogy a légi harcokból egy angol repülőgép nem tért vissza. Egy harmadik repülőgép összeütközött egy német repülőgéppel és mindkét gép a tengerbe zuhant.

Hivatalosan jelentik, hogy egy angol repülőgép elsüllyesztett egy a tenger felszínén lévő német tengeralattjárót.

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium a német tengeralattjáró elsüllyesztésével kapcsolatban még a következőket közli: Az angol repülő által ledobott bomba pontosan a tenger-

alattjáró közepére esett. A tengeralattjáró ezután süllyedni kezdett, miközben egy második találat is érte. Közben teljesen a víz alá merült. Rövid idő múlva a víz felszínén bugyborékok és olajfoltok jelentek meg, amelyek bizonyították, hogy a német tengeralattjáró valóban elpusztult. (Rador.)

Nagyarányu német csapatösszevonások a luxemburgi határ mentén

Róma. Az olasz lapok tudósítói közlik, hogy a luxemburgi nagyhercegség határa mentén nagyarányu tüzérései és csapatösszevonások történtek német részről.

Elsüllyedt norvég gőzös

Brüsszelből jelentik: A Briitta nevű 10 ezer tonnás norvég hajót Oszfende közelében elsüllyesztették. A hajó legénységét egy halász hajó vette fedélzetére. (Rador.)

Törökország résen áll!

Londonból jelentik: A Times írja: A szovjetnek a kaukázusi határon történt csapatösszevonása az első konkrét lépés, melyet Oroszország Ázsiában végrehajtott. A Komintern legutóbbi nyilatkozata bejelentette, hogy a szovjet legközelebb északról dél felé fordul. Dél alatt nyilván Török-

országot kell érteni — állapítja meg a Times.

A török köztársasági elnök több magasrangú tábornokkal a török—orosz határra érkezett. Az elnök Erzerumnál megszemléli a határon álló hadi létszámra felemelt csapatokat. A török—orosz határ mentén nagyszámú török csapatok állanak.

Nem történtek csapatösszevonások a Kaukázusban

Ankarából jelentik: A török távirati iroda közli: Ankarai politikai körökben bizonyossá válik, hogy a Völkischer Beobachternek az a cikke, amely arról szól, hogy a kaukázusi határon török és szovjet katonaságot összpontosítottak, csupán azt a célt szolgálja, hogy a

török—szovjet viszonyt megzavarja. Illetékes török helyen hangsúlyozzák, hogy Törökország nem eszközölt a Kaukázusban semmiféle csapatösszevonást, mintahogy ezt a Szovjet sem cselekedte. (Rador.)

LAPZÁRTA:

Páris. A képviselőházban „A francia népegyesületi csoport” név alatt új politikai csoport alakult. Az új parlamenti csoportnak 5 tagja van. Ezek valamennyien a kommunista pártból léptek ki, azonban nem csatlakoztak a francia parasztpárthoz, amely tulajdonképpen a kommunista-párt helyét vette át. Elnökeük Nicod képviselő. (Rador.)

Osló. A Thomas Walton brit hajó Wesiorden közelében, a norvég partoknál robbanás következtében elsüllyedt. A személyzet egy tagja meghalt. (Rador.)

Berlin. A DNB közli: Hosszu szünet után az ellenséges vadászgépek és felderítő repülők ismét megjelentek harcra felkészültek, anélkül, hogy a birodalom belső határait bejárták volna. A német repülők felderítő szolgálattal végeztek. Firth of Fortig határait előre dacára az ellenség tüzelésének. Ez alkalommal értékes felderítéseket végeztek. (Rador.)

Berlin. Menzies ausztráliai miniszterelnök rádióbeszédében kijelentette, hogy Ausztrália igazi határai a Rajnánál és Anglia nyugati partjainál vannak. Ha Anglia elveszne, úgy Ausztrália is elvesz. Amíg Anglia harcol, addig Ausztrália sem egyezhet meg a Német Birodalommal, amely semmi jelét sem adia annak, hogy támadó politikájától lemond. (Rador.)

Washington. Hivatalosan közlik, hogy Kennedy, az Egyesült-Államok londoni nagykövete kihallgatásán jelent meg Roosevelt elnöknek, akit tájékoztatott az európai helyzetről. (Rador.)

London. Illetékes helyek közlése szerint a Skócia nyugati partján végbement csüförtöki repülőharcnál a brit repülők 9 német repülőgépet üttek el és ezek közül ötöt megsebesítettek. (Rador.)

London. A „Yersey” angol torpedórombolót egy német buvárhajó megtámadta és torpedó lött ki.

amely eltalálta a hajótestet. Az angol torpedóromboló sérüléseivel elmenekült. A német tengeralattjáró a veszélyes vizeken nem üldözte az angol hadihajót. A súlyosan sérült angol torpedórombolót kikötőbe vontatták. A „Yersey” 1350 tonnás. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy a robbanás következtében 2 tiszt és 8 matróz életét veszítette, 12 pedig megsebesült.

London. A „Navasata” angol tehergőzöst az Atlanti Óceánon elsüllyesztették. A hajó 8795 tonnás volt.

Páris. A francia államtanács 6.20 órakor ért véget.

London. Az angol tengernagyi hivatal közlése szerint az elmúlt napon öt angol hajót süllyesztettek el az ellenséges hadihajók. Az angol kereskedelmi flotta vesztesége: egy 8000, 6500, 5000, 4500 és 1000 tonnás hajó.

A balti-államok külügyminisztereinek tizedik értekezlete ezen államok további semlegessége mellett foglalt állást. A legközelebbi értekezletet Rigában, 1940. márciusában tartják meg.

Londonból jelentik: A „Marrel” nevű 1050 tonnás angol gőzös aknára futott és elsüllyedt. A gőzös 18 főnyi személyzete közül csak ketőt sikerült megmenteni, akiket súlyosan sebesülten szállították kórházba.

Montevideóból jelentik: Az uruguayi szenátus éjjeli ülésén elhatározta, hogy Uruguay kilép a Népszövetségből, majd pedig indítványt fogadott el, amely kifejezi rokonszenvét a finnek iránt.

Következik: **A „Maginet-vonal” Általános mozgósítás** Erich von Stroheim-ai

MANNERHEIM

Kemény, férfias katonárc villan felénk a napilapok hasábjairól. Mannerheim tábornok arca, Mannerheim, a kis Finnország hadseregének legidősebb katonai parancsnoka fölvette a küzdelmet az óriási orosz birodalommal szemben. Az egész világ szívszorogva lesi, hogy mint birkózik meg Dávid Góliáttal.

Történelem csodák, kis népek vették már fel a versenyt nagy nemzetek ellen sikerrel és dicsőséggel. A svédek is már arattak döntő győzelmet az oroszokon és emlékeztet az a harc, amelyet a déliarikai burok az angol világbirodalom ellen folytattak és ha akkor nem is arattak diadalt, szervezottségük, ellenállásuk, védekezésüknek erkölcsi ereje oly nagy volt, hogy megkötötték a tisztességes békét, amely végül is a hur nép nyugodt továbbéléséhez vezetett.

Az a Mannerheim, aki most egy végsőkig elszánt nép hadmozdulatait irányítja, már egyszer megmutatta katonai kiválóságát, éppen az oroszokkal szemben. 1918-ban, amikor a bolsevista uralom ütötte fel fejét Oroszországban, ő a maroknyi finn nép függetlenségéért és saját életformájának az érvényesüléséért küzdött. Az akkori finn—orosz háború nem hasonlítható össze a maival. Az orosz kommunista hadsereg, amely a régi cári uralom romjain épült fel, akkor még semmi esetre sem volt olyan megszervezett, mint a mai Husz év alatt az orosz hadsereg modernizálódott, technikai felkészültsége a félelmetesség látszatát kölcsönzi neki. A hadifoglyok százai kiépítették a Sztalin-csatornát, az új katonai kikötőket, flottabázisokat, amelyek orosz szempontból kiaknázhatóakká teszik éppen a most időszerű hadiellvonulási területet. De amennyivel gyengébb volt akkor a forradalmi hadsereg átütő ereje, mint amilyen ma, annál gyöngébb volt a finn szabadságharcosok ellenálló ereje is. Az orosz uralom alól felszabaduló finn nemzet akkor vetette meg hadseregének alapjait. A finn szellem maga sem volt egyseges, megosztott a bolsevista érzelmű és az ellenforradalmár érzelmű árnyalatok között. Helsinki, akkor még Helsingfors, maga is kommunista volt. A polgárság és a parasztság azonban villámgyorsan szervekedett, az új néphadsereg élére a még alig ötvenéves Mannerheim állott, akiről még csak annyit lehetett tudni, hogy a cári hadseregben szolgált és kitűnő törzstisztnek bizonyult. Mannerheim hetvenéves embere a nyolcvanezer főnyi bolsevik hadsereg ellen fölvette a küzdelmet és hathónapi szívós harc után Mannerheim a független és szabad Finnországot bevezethette a többi nagymultú európai szabad nemzetek társaságába.

Ma Finnországnak ötszáz ezer katonája van, ez azonban csak egy volt elérhető, hogy minden fegyverfogható férfiak küzd a kis ország szabadságáért. A harc az óriási orosz motorizált hadsereggel szemben nem vehető fel másképpen, mint ahogyan a kinalak harcolnak Japán ellen. Guerillával, leleményességgel, egyéni akcióval és már az időszerűtlennek látszó katonai fegyverrel: az egyén arravalóságával, önállóságával és elszántságával. A finn hadsereg van hivatva megmutatni, hogy a népek modern háborújában még ma is döntő jelentőségű tényező a küzdők erkölcsi ereje és egyéni értéke. A gépek, nehéz tankok vak harcban a finnek azt a katonai erényt viszik be, amellyel Leonidas spártaiak védtek a thermopylaei szorosát a perzsa túlerő ellen. A finneknek nincs más szövetségességük, mint az Isten, akit vallásos buzgalommal hívják fegyvertársul már akkor, amikor a delegátusok először mentek Moszkvába. És a hó, a természet zord és fenséges ereje, amely segít a finn katonának és ellensúlyozza a gépek ördögi munkáját az erdők között és a jégsivatagon. Az Északi Sark halvány lényé és végtelen némasága borul erre a harctérre, amely terep szempontjából is egészen különleges.

Egy új éposz körvonalai bontakoznak ki, amelynek egyes részleteit majd megilletődött lojális zengenél a késői ivadékok. Az új éposz hőse, az új Kalevala Herminen kovácsa, ezuttal Mannerheim, aki most már túl a hetvenen, a testi törődöttség nagy terhelével, de a szabadságvágy megfíltó akaratával merészkedett neki, hogy megtarthassa törötlenül Suomit, amelyre nemcsak a finneknek, de az egész emberi műveltségnek szüksége van.

URANIA

TELEFON: 12 32.

Kivételes kettős műsor!

Mickey Rooney és Freddie Bartholomew

„Az első ballépés” (Lord Jeff)

Nemzet bevezető filmstúdió

100-át 1 ellen, hogy Ön is kacagni fog

a legnagyobb, legszellemesebb és legszínesebb komikus:

„FERNANDEL falrengető bohózatán

„Önagysága detektívje” ELYIRA POPESCU-val

S-kor: „Az első ballépés” Előadások: 5, 7-15, 9-80

Aszódy János:

Stratégiai változások a Balti-tengeren

Rövid idő előtt még ugylátszott, hogy a Szovjetunió a Baltikum stratégiai nehézségeivel nem tudván megküzdeni, teljes erejével észak felé igyekszik, hogy ott, a Kola félszigeten építse, a cári időkben még halászfalu számba menő Murmanszkból, a Jeges-tenger feje operáló kereskedelmi és hadiflottája számára kiindulási bázist teremtsen. Ezt a célt szolgálták a nagy csatornák, amelyeket a Finnországból átnyúló tőntenger vízének felhasználásával észak felé építettek és amelyek, a kronstadti bázisból, a kanálisok szüvevényén keresztül ma már a nagy hadihajó egységek is feljutnak az északi kikötőkbe. A német-ország megnevezés szerződés s a nyugaton folyó háboru azonban felforgatta ezt az adott helyzetet, amelybe, ugylátszott, a szovjet vezető körök már belenyugodtak. Különböző, olvasóink előtt hasábjainkról is ismert tárgyalások olyan előnyökhöz jutatták Oroszországot, hogy ez utóbbi a Baltikumban olyan szilárd támpontokat kapott, amelyeket eddig még, Nagy Péter óta, sohasem tudott kivívni magának.

A Finn-öböl többszázéves foglya

Hosszu éveken keresztül tartó, szárazföldi és tengeri háboruszkodásban, Nagy Péter minden olyan szigetet, kikötőt elhódított a svédektől, mely valamirevaló stratégiai szempontnak számított a Balti tenger környékén. A XVIII. század óta azonban a cárok tengeri hatalma az összes vizeken lejtőben volt. A krimi hadjárat után, amely a Fekete-tengert délen teljesen elzárta az orosz flotta előtt, az 1856. évi párisi békekötés egyik pontja kimondotta azt is, hogy — a ma annyit vitatott — Aaland-szigeteket a cár nem erősíti meg, jöhetnek azok, földrajzi helyzetüknél fogva, az egész balti öböl uralták. Az ezután következő cári kormányok minden igyekezete hiábavaló volt, Oroszország sohasem juthatott ki a Finn-öbölből, mert ebben Nagybritánia mindenkor megakadályozta. Ezzel szemben megerősítették Seaborg szigetet, amely a mostani finn fővárossal, Helsinkivel pontosan szemközt fekszik és az öböl mélyén Kotlin-szigetén fekvő Kronstadtot hatalmas erősséggé építették ki. Így legalább a Finn-öböl tette megközelíthetetlen. Erre különben nem is igen volt szükség, mert ha Kronstadttól mint erőd meg is állta a hejét, de tengeribázisnak nem számíthatott, mégis a Finn-öböl felépítése, éghajlati viszonyai minden flottát eltéríthettek azon szándékától, hogy Leningrádot erről az oldalról támadja meg. Az öböl ugyanis öt teljes hónapon át be van fagyva, vize sekély és amellett sziklás, úgy, hogy pl. az 1914. júliusában Pétervárra érkező Poincaré hajóját, a „La Provence”-ot, három vontatóhajó vitte be a kronstadti kikötőbe.

A megtámadhatatlan föld

A világháboruban, a német flotta meg sem kísérelte az öbölbe való bejutást, mert azt, a kétoldalt felállított nehéztűzegeken kívül, modern aknamező védte. Az intervenció hadmozdulatok idején, egyedül a brit flotta kisebb egységei támadták a kronstadti szovjeterőket és bejutásuk olyan elszánt és páratlan körülmények között történt, amelyekről külön fejezet számol be a tengeri hadviselés történetében. Ezek a mesterséges akadályokon kívül, a Finn-öbölbe való bejutást egyéb, természeti körülmények is hátráltatták. Azoknak a flottáknak, amelyek behatolni akarnak, el kell haladniuk a finn oldalon lévő Makiluoto és az északi partok jegészakibb partján fekvő Nargö között. Itt az öböl szélessége mindössze 35 kilométer. Ezenfelül annyira sziklás, zátonyos a tenger erre felé, hogy katonai szempontból mindössze husz kilométeres sáv jöhet számításba. A legújabb finn földrajzi kutatások felfedték azt is, hogy a Jusarö és Hangöben lévő vasérc telepek olyan mágneses kilengéseket okoznak, amelyek teljesen megbenítik a buvárhajók iránytűszerkezetét.

Ezek és még ezernyi más körülmény bizonyítja azt, hogy ha az orosz földnek eme nyugati része, erről hajókkal megtámadhatatlan is, magának az új Oroszországnak, mint nagyhatalomnak egyéb stratégiai pontok után kellett néznie, ha azt akarta, hogy egy esetleges nyugatról jövő támadás ellen sikerrel veheti fel a harcot. A balti államok — Észtország, Litvánia és Lettország —

legújabb katonai szövetséget kötötték a Szovjetunióval és ezáltal szárazföldi megtámadhatóság Oroszország számára erről az oldalról is legalább 500 kilométerrel kitöltődött dél felé, mivel az említett államok területét más nagyhatalom felvonulási bázisnak nem használhatja.

Az Aaland-szigetek hadászati jelentősége

De ha a Finn-öböl környékén lévő, fentebb tárgyalt bázisokat ma már orosz támpontoknak is számítjuk, a botáni öbölben lévő Aaland-szigetek nagy csoportja még ma is megakadályozhatja azt, hogy az orosz flotta kifuthasson Finn-öbölben lévő kikötőjéből, egyrészt és hogy az északi szigeteken lévő orosz bázisok zavartalanul dolgozhassanak, másrészt. Ezért vannak soron a Finnországgal folytatott tárgyalások.

Az Aaland-szigeteken felépített erődítmények messzehordó ágyui megakadályozhatják azt, hogy valamely hajóhad a botáni öbölbe behatoljon. De az ugyanott épített repülő-támpontok gépmadar tömege Leningrádba két óra alatt elrepül. Ezért, ha a Finnországgal folytatott tárgyalások eredménnyel járnak és ha Oroszország csak azt éri el, hogy az Aaland-szigeteken semmiféle erődítményt, sem pedig légi támadásokhoz szükséges bázist nem építenek, úgy megtámadhatóságának rádiuszárát újabb ezer kilométerrel kitolja nyugat felé. Ez természetesen csakis a jelen helyzetben konkrétum, mivel Európa mai politikai elosztása alapján valószínű, hogy sem a skandináv államok, sem Németország nem fognak támadólag fellépni a Szovjetunió ellen, de még csak terepet sem adnak ilyen támadások előkészítésére.

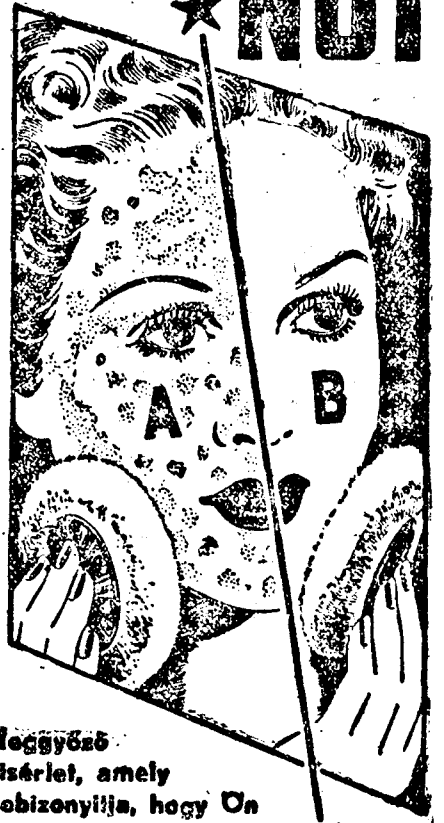
A sokat vitatott Aaland-szigetek katonai fontosságának felismerése nem mai keletű. A háboru után, 1921 június 24-én történt, hogy a Népszövetség egyik viharos ülése után Finnországnak ítélte oda a szigeteket azzal, hogy az ott élő svéd kisebbség autonómiát kap és hogy a szigeteken sehol erődítményt építeni nem szabad. Ez akkor még Németország elleni gesztus volt, így hát érthetőnek tűnt, hogy amikor a német-orosz ellentét legvirágzóbb napjaiban a finn szigetcsoporton beépítési munkák és földrajzi hangárok épültek, a genfi tanács szeméthyűt feleltük.

Ami már a történelemé...

A finn-orosz tárgyalások alapjait a következő pontok szolgálták volna: Különböző olyan kisebb-nagyobb sziget átengedése a Szovjetnek, amelyek a Finn-öböl környékén fekszenek és így zavarhatják az orosz hadmozdulatokat. Viszont Finnországnak fent észak-keleten nagyobb határkiigazításban részesült volna. Kikötésként szerepelt, hogy az Aaland-szigeteken semmiféle erődítmény munkálatok nem végezhetők és ezt Oroszország időnként kiküldött katonai bizottsággal ellenőriztethette volna.

Mindez azonban ma már csak történelmi do-

**Különleges
PUDER próba
ELKÁPRÁZTAT
10.000
NŐT**

Meggyőző kísérlet, amely bizonyítja, hogy Ön szebb és fiatalabb lehet!

Egy új meglepő arcpuder fedezése. Csodálatos anyag, amely legfinomabb puderral keverve, megszépíti a bőrt. Ez a kombináció felhívja az arcot és új színt ad neki. A sápadt, fonyadt arcbőrnek visszaadja fiatalos üdét és természetes szépségét. Ez a puder kétszerannyi ideig tapad, mint más puder. Ez a csodálatos anyag, amelynek neve „habkrém” a hírneves párisi TOKALON puderben található fel. (Szabadalmaztatott eljárás.)

SZENZÁCIÓS TANÁCS

Fuderezze arcának egyik felét „habkrémmel” Tokalon puderral, másik felét valamilyen más puderral. Abban az esetben, ha a „habkrémmel” bepuderezett rész nem fog szebb, üdőbb, fiatalabb arcszínű mutatni, visszatérítjük Önnek a vásárolt Tokalon puder teljes árát. A Tokalon puder most már öt új színárnyalatban kapható; ezek a legmodernebb párisi árnyalatok.

kumentum. Közben a tárgyalászat a finn és orosz bizottságok között felborult és átvette a két ország viszonylatában a vezényszólamot a fegyverek szava...

Közeledés Japán és az Egyesült Államok között

A közeledést a német-japán kereskedelmi egyezmény keresztül-vihetlensége segíti elő

Washington. (Rador.) Japán és az Egyesült-Államok közeledésének híre terjedt el itteni diplomáciai körökben. A japán gazdasági helyzet állanló rosszabbodása, amihez a németek elleni blokádi hozzájárul, kényszeríti Japánt erre a lépésre. A német-japán kereskedelmi egyezmény az árucserén alapszik és minthogy erről belátható időn belül szó nem

lehet. Japánnak devizáért kell megvásárolnia Angliából és az Egyesült-Államokból mindazt, amit eddig Németországból kapott. A tokiói kormány vonakodik Oroszországgal általános gazdasági megegyezést kötni, főleg azért, mert az orosz csapatok jogellenesen megtámadták Finnországot.

CORSO Tel.: 20-65.

A legizgalmasabb eirkuszfilm: az „Asszony és a leopárd”, Herta Feiler, Paul Hörbiger

Legújabb Paramount és Ufa háborus híradék.

Szünetben fellépnek: a Kludsky-cirkusz világhírű jongleur és akrobatái:

Hamilton-testvérek

3, 5, 7.15, 9.15.

Felhívást bocsátott ki Stinghe Dimitrie ezredes-prefektus Arad és a megye lakosságához

Részletesen ismertettük azt a nagyszabású mozgalmat, amelyet a hadfelszerelési bónok jegyzése érdekében Stinghe Dimitrie ezredes-prefektus vezetésével Aradon indítottak meg. Jelentettük, hogy csütörtökön külön szervező bizottság alakult Stinghe prefektus elnöke alatt. Ez a bizottság pénteken délután öt órai kezdettel ülést tartott és elhatározta, hogy a következő felhívást intézi Aradváros és a megye lakosságához:

Azok a rendkívül komoly idők, amelyekben minden nép átmev, minket románokat is arra kötelez, hogy a legnagyobb gondot fordítsuk az ősi hirtokállomány megőrzésére és biztosítására. A védelem legelőbb eszközét a hadsereg képezi.

Az ország kormánya atyai gondoskodással elhatározta, hogy drága hadseregünk felszerelését és tükéletesítését minden eszközzel intenzívebb teszi azért, hogy kötelességének bármely pillanatban eleget tudjon tenni. Ebből a célból úgy döntött, hogy megadja a lehetőséget az ország jó hazafiainak és lelkiismeretes polgárai-

nak a hozzájárulásra: belső kölcsönt bocsátott ki a hadsereg felszerelésének javára, amely az aláíróknak jelentős hasznot nyújt.

A december 7-én megalakult szervező bizottság a hazafias adakozásra felhívja a megye egész lakosságát, kéri, hogy feleljen az ország hívó szavára.

A hadseregfelszerelési bónok kitöcsátása amellet, hogy rövid lejáratra jelentős kamatot fizet, biztos tükébeletetés és megadja a lehetőségét a kormánynak, hogy megvalósítsa az ország felfegyverzésének művét.

A megyei szervezőbizottság felkérte a szakmai testületek vezetősegeit, hogy szervezzék meg és népszerűsítsék a hadfelszerelési bónokba való befektetés gondolatát. Ezután is kériük ezeknek a szervezeteknek a tagjait, valamint a lakosságot, hogy tegyen eleget a hozzá intézett felhívásnak.

Az aradmegyei szervező bizottság elnöke: STINGHE DIMITRIE ezredes, Aradmegye prefektusa.

„Az éjjeli őrjárat” a föld alatt

A föld mélyébe menekülnek Rembrandt és Frans Hals művei — Elássák Hollandia műtárgyainak — A kicsi Németalföld nagy értékel

Egyes lapjelentések szerint Hollandiában, a múzeumokban őrzött műkincseket (régli festményeket, szobrokat, porcellánokat, stb.) ismeretlen helyen elássák, hogy háboru esetén meg ne sérüljenek.

A mai légiharcok idején, amikor pár száz légitelítő métert játszva berepülhetnek a könnyű vadászgépek mellett a nehéz bombavető repülőgépek is, kérdéses, hol van egy háborúba keveredett országban ugynevezett biztonságos hely? A német határ közelében fekvő francia városokból — mint erről annakidején részletesen beszámoltunk már — Dél-Franciaországba szállították a műkincseket és Párisból is biztosabb helyre viték az ősi katedrálisok, múzeumok és magánpaloták mélyén őrzött remekműveket.

Most aztán Hollandiából érkeznek hírek, melyek a műkincsek „meneküléséről” számolnak be. Hollandia azonban jóval kisebb terület, mint Franciaország. Hollandiában a remekművek számára nincs más menedékhely, mint a föld mélye, úgyhogy most Rembrandt, Frans Hals, Ostade, Steen és a többi nagy mesterek művei a föld alatt keresnek menedéket — a háboru pusztításai elől. Nem egészen új találmány ez. A kincseket ősidők óta a föld alatt rejtgették el az ellenség elől és a lovagvárak alatt is hosszú és mély pincék húzódtak el, erre a célra. Most megint a föld mélye a legbiztosabb menhely. Még a műkincsek számára is. A XX. század nagy dicsőségére válik ez a tény.

A műkincsek menekülnek. És Hollandiában bőségesen van menteni való.

Amszterdamban a Rijks Muzeum maga is megmentésre alkalmas remekmű, bár korántsem olyan régi, mint amiket falai között őriznek. A Rijks Muzeumot 1877—85 között építették. Cuyper tervei szerint holland átmeneti görög-reneszánsz stílusban s Európa egyik legszebb múzeumépülete. Földszintjén a fegyver, az egyenruha-, a tengerészeti és az igen gazdag iparművészeti gyűjteményeket őrzik és a gyönyörű egyházművészeti emlékeket. Az első emeleten van a képtár és a metszetgyűjtemény. Hogy itt mennyi kincset halmoztak fel, a laikus nem is sejteti. Itt őrzik többek között Rembrandt világhírű képei közül az „Éjjeli őrjáratot” és a „Posztós céh előjárói” című csoportképét, amelynek mind egyike olyan értéket képvisel, hogy az árukból egy-egy kisebb állam összes adósságait ki lehetne fizetni. Őriási értékű a Rijks Muzeum történelmi képcsarnoka is.

Hágában a „Manritshuis” épületében van a múzeum. Ezt a palotát a XVII. század elején Nassaui Möricz gróf építtette. Egy századon át urkastélya volt. Aztán leégett s a XVIII. század vége felé újították meg. A muzeális becsű gyűjtemény magvát is a Nassaui-Orániai hercegi családból való képek teszik. Ott őrzik Rembrandt

harmadik világhírű festményét: „dr. Tulp anatómiai leckéjét”. aztán a hágai múzeumban nyertek elhelyezést Frans Hals, Petter, Jan Steen, Terborch, Adr. van Ostade s más hollandi mesterek művei.

Rotterdamban a Boymanshaus muzeumában jelentékeny képgyűjtemény van, háromszázötven festmény és kétezernél több rajz, amelyek között Hollandia csaknem minden nagy mestere képviseli egy-egy kép, vagy műlap. Utrecht és Leyden sokat veszítettek régi fényükből s ebben a két városban inkább a szobrászati emlékművek értékesek.

Hogy Frans Hals „Haarlemi boszorkánva”, Rembrandt, Steen, Ostade, van Gogh s a többiek remekművei hová bujnak el most, — nem tudja senki Hollandiában sem. Mint egy állam aranyfedezetét, olyan titokban mentik ezeket a műkincseket.

Visszahelyezték állásukba az államnyelv hiányos tudása miatt elbocsájtott vasutasok egy részét

A vasutasok nyugdíjgyesülete egész Erdélyre és Bánságra kiterjesztette működését

Kolozsvárról jelentik: Tegnap délelőtt tartotta a kolozsvári Casa Muncii CFR nyugdíjas egyesület rendes évi közgyűlését. A gyűlésen Crisan Ioan elnökölt. A jegyzőkönyv feloivásása után Crisan elnök bejelentette, hogy a kolozsvári Casa Muncii miniszteri jóváhagyás mellett ezentul az összes erdélyi és bánáti CFR nyugdíjasok ügyét is felkarolja és az egyesület az erdélyi és bánáti Casa Muncii nevet fogja viselni. Azután rátért azoknak a vasuti alkalmazottaknak ügyére, kiket az államnyelv nem tudása miatt annak idején állásukból elmozdítottak. Ezeknek az ügyében a napokban Bucuresztibe utazik, hogy megismeresse a kormánynál az elbocsájtott alkalmazottak visszahelyezését állásukba. Az elbocsájtott vasuti alkalmazottak egy részét — az elnök bejelentése szerint — az állam már vissza is helyezte állásukba.

A közgyűlés ezután rátért a tagsági díj

Sibiceanu miniszterelnökségi alminiszter kapott megbízást a megszüntetett „Társadalmi Szolgálat” szervezetének felszámolására

Bucuresztből jelentik: A társadalmi szolgálat tevékenységét az előző kormány megszüntette és most, mint az „Universul” jelenti, M. Sibiceanu miniszterelnökségi alminiszter kapott megbízást arra, hogy a társadalmi szolgálat tartozó hivatali személyzet és a szolgálat tulajdonát képező anyagok elosztásáról gondoskodjék. Hasonlóképpen Sibiceanu feladata lesz gondoskodni arról, hogy kijelölje azokat a tartozásokat, amelyek a társadalmi szolgálat megszüntetésével kapcsolatosan rendezetlenek maradtak.

A „Sandu” elsüllyedése

Óriási vihar tombolt a Fekete-tenger déli részén.

Constantából jelentik: Tegnap rádiótávíró értesítés érkezett Constantaba, amely közli, hogy a „Sandu” nevű román gőzös a bulgár s török határ közelében, nem messze San-Stepan bulgár kikötőtől elsüllyedt. A hajó 14 főnyi személyzetéből csak négynek sikerült megmenekülnie egy csónakon, ameynek sikerült partra érnie. A legénység többi tagjairól semmit sem tudnak. A gőzös rozsz és burgonya rakománnyal hétfőn futott ki a constantai kikötőtől és rakományva, ami hárommillió leit képviselt, a Socerex-cég tulajdonát képezte. A Sandu nevű hajót két évvel ezelőtt öt millió leiert vásárolták Németországban. Azt hiszik, hogy a szerencsétlenséget a Fekete-tenger déli részén tomboló vihar okozta.

Gyűjtőtáborokba záriák

a palesztinai németeket az angolok

A német sajtó tiltakozása.

Berlin. (Rador.) A német lapok közül néhány foglalkozik az angolok által Palesztinában gyűjtőtáborba zárt németek sorsával. Rámutatnak a lapok arra, hogy a nemzetközi joggal ellentétben, valamennyi az angol mandátumhoz tartozó Palesztina területén tartózkodó németet gyűjtőtáborba zárták. A német sajtó tiltakozik az ellen az embertelen bánásmód ellen, amelyben állítólag ezeket a németeket részesítik.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10.

I. „Gibraltár”
Viviane Romance és Erich von Stroheim

A szünetben fellépnek PAT és PATACHON, a világhírű zenekomikusok. — Rövidesen jön az eredeti MAGINOT-vonal 3.000 m. hosszúságban. — FOX-hiradó, a legújabb eseményekkel. Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órakor.

Ma, szenzációs kettős műsor!

II. Jéghercegnő
Don Amache és a Ritz-estverek

Sonia Henie
Rövidesen jön az eredeti MAGINOT-vonal 3.000 m. hosszúságban. — FOX-hiradó, a legújabb eseményekkel. 3-kor matiné olcsó helyárrakkal.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Háborús gazdálkodás

A fegyverkezési verseny eredményei az acéltér-
melés egyre növekvő számszlopában jutnak kifeje-
zésre. Minél több acélt állított elő egy ország, annál
jobbét fordíthatott ebből a menységéből fegyverek
kivácsolására.

A világ acéltérmelésének élén az Egyesült-Álla-
mok állnak, amelynek termelése a következőképpen
alakult:

1937. első felében 28.770.000 tonna.
1938. első felében 10.970.000 tonna.
1939. első felében 18.630.000 tonna.

Amint látjuk, Amerika acéltérmelése az elmúlt év-
ben hirtelen alázuhant és csak az idei évben beköszön-
tött fegyverkezési láz hajtotta fel ismét. De Amerika
acéltérmelése még így is messze elmaradt az 1937. évi
eredmény mögött. Valószínű azonban, hogy az idei
év második felében az Egyesült-Államok nehézipara
teljesen kiküszöbölte már ezt a „csorbát”.

A második helyen Németország következik, mely-
nek acéltérmelése egyre növekszik:

1937. I. felében 9.772.000 tonna.
1938. I. felében 11.314.000 tonna.
1939. I. felében 12.342.000 tonna.

A harmadik helyet Oroszország foglalja el, a kö-
vetkező acéltérmeléssel:

1937. I. felében 8.750.000 tonna.
1938. I. felében 9.271.000 tonna.
1939. I. felében 9.450.000 tonna.

Jellemző, hogy Anglia és Franciaország együttes
acéltérmelése az utóbbi két évben messze elmaradt a
német produkció mögött és körülbelül egy szintben van
az orosz termeléssel, Anglia előállítását:

1937. I. felében 6.338.000 tonna.
1938. I. felében 5.926.000 tonna.
1939. I. felében 6.405.000 tonna.

acélt. Franciaország termelése ezzel szemben úgy 1937
első felében, mint az idei év első hat hónapja alatt,
csak 3.950.000 tonnát tett ki.

A sorrendben Belgium következik, amelynek idei
első felévi termelése 1.400.000 tonnára rugott, majd
Olaszország 1.166.000 tonnával. Lengyelország egy-
millió tonnával és Luxemburg körülbelül ugyanennyi-
vel. Természetesen ez az utóbbi törpe állam nem sa-
lát céljaira használta fel hatalmas acéltérmelésének ter-
mését.

A hadipar azonban nemcsak a belső termelési
acéltértermelésnek, hanem erőteljesen igénybe veszi
a külföldi nyersanyagot is. Valószínű, hogy az Egye-
sült-Államok acéltérmelésének igen jelentékeny ré-
szét az angol hadigépek veszik fel.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 9.86,
London 17.44, Newyork 446, Milánó 22.50, Am-
sterdam 236.70, Berlin 178.50, Szófia 543, Bucu-
rest 3.40, Belgrád 10.00.

— Voicu Nitescu az országos nemzeti szövete-
zet elnöke. Bucuresti. Az országos nemzeti szövete-
zet tanácsa ülést tartott és ez alkalommal Nitescu
Voicu volt miniszter a központi szövetezet elnöké-
vé választották meg.

— Maurois a háboruban. André Maurois, a fran-
cia akadémia tagja, a híres író, katonai szolgálatra vo-
nult be. Századosi rangban az angol főparancsnokság-
hoz osztották be, ahol a „szemtanu leírásai” című je-
lentéscsoport szerkesztésén és haditörténelmi munké-
latoknak dolgozik. Ő az egyedüli a „negyven halha-
talan” közül, aki hadiszolgálatot teljesít.

— KARÁCSONYI ÜDVÖZLŐ-TÁVIRATOK KED-
VEZMÉNYES DIJSZABÁSA. A postavezérgazgatóság
közli, hogy a karácsonyi ünnepek, valamint niév alkal-
mából üdvözlő-távíratok kedvezményes díjszabással
küldhetők. Az üdvözlő-távíratok díja 8 és 15 lei kö-
zött mozog. A kedvezményes díjszabás azonban csak
a posta által összeállított szövegekre vonatkozik.

— MEGNYITOTTÁK A BÉCSI MUZEUMO-
KAT. Berlinből jelentik: Az összes bécsi muzeu-
mokat bezárták a háboru kitörésekor. Most, mint
Berlinből jelentik, miniszteri intézkedésre a mu-
zeumok kinyitották kapuikat, és a közönség ren-
delkezésére állnak.

— A francia személyvonatokon és a helyiérdekű
vonatokon megszüntették az első osztályt. Továbbra
is megmarad az első osztály a nemzetközi vonalakon
és azokon a fővonalakon, ahol az elsőosztályu utasok
száma elég nagy.

— Meghalt Belicska Sándor volt magyar honvé-
delmi miniszter. Budapestről jelentik: Belicska Sándor
nyugalmozott magyar honvédelmi miniszter ma 67
éves korában Budapesten elhunyt. A háboru alatt
hosszu harctéri szolgálatot teljesített, majd a keleti
hadiseregnek volt vezérkari főnöke.

— KANADA 20 EZER EMBERT INDIT A FRAN-
CIA FRONTRA. Ottawából jelentik: Rövidesen elin-
dul Kanadából két divízió huszezer emberrel a nyu-
gati frontra. Eddig több mint huszezer kanadai katoná-
van már a nyugati fronton.

— A Szovjetunió 1940-ben már nem vesz részt a
newyorki világtárláson. A szovjetpavillont, amely
hárommillió dollárba került, haladéktalanul lebontják.

— A BUDAPESTI SZINÉSZKAMARA FEL-
VETTE A MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS A VÁROSI
SZÍNHÁZ UJ IGAZGATÓIT. Budapestről jelen-
tik: A Színész-kamara legutóbbi ülésén tagjai sorá-
ba felvette Wertheimer Ejemért, a Magyar Szin-
ház igazgatóját, és Föld Aurel, a Városi Színház
igazgatóját. E döntés értelmében rövidesen meg-
nyílik egy a Magyar Színház, mint elfoglalja he-
lyét Föld Aurel is a Városi Színházban, mint a
színház gazdasági igazgatója. A Városi Színház
bértoje ebben a szezonban ugyanis Czákó Pál lett.

— Facipők Németországban. Németországban a
jövőben facipőket fognak használni a mezőgazdaságban
és az ipari üzemekben.

Az első vasárnap

istentisztelet nélkül

Helsinki-ből jelentik: Az erősen vallásos evan-
gélizmus finn népek most volt az első olyan vasár-
napja, amelyen nem hallgathatók istentiszteletet. A
kiürítések miatt ugyanis a templomokat is bezárták
s csupán a finn rádió továbbított istentiszteletet.

— Három vádlottat rablás címén halálra
ítéltek Berlinben. Berlinből jelentik: A néptör-
vényesek három külföldi állampolgárt ítélt halálra:
Andrei Sidor 24 éves, Szabó László 22 éves és Michal
Repko 17 éves külföldi állampolgárokat, akiket rab-
lással és merényletek elkövetésével vádolják. A há-
rom fiatalembert akkor fogták el, amikor november
elején a légvédelmi elsőtűzést kihasználva betörték Ku-
lis nevű berlini lakoshoz, kirabolták és félig agyon-
verték. A fiatalemberek valószínűleg szlovenszki
származásúak.

Erdélyi Kamara Színház (Központi szálló épülete)

Szombat este 9. vasárnap d. u. 6 és este 9-kor.

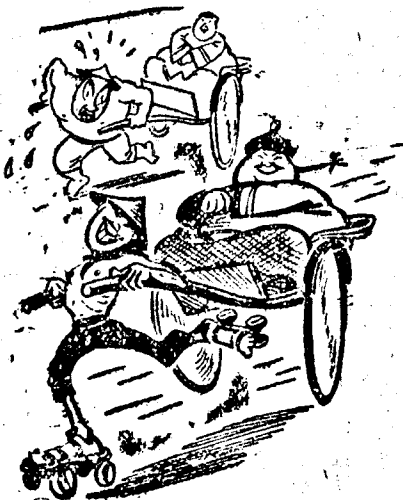
UTOLJÁRA

VÁLÓOK

Vigjáték. — Szereplők: Major Kató,
Erényi Böske, Harmath Jolán, Agai
Margit, Mészáros Béla, Szendrei Mihály
Fajk Odón és Jávor Alfréd.

— Lengyelország leghíresebb táncosnője, Helena
Karvovska meggyiszini turbanban, palackzöld utikosz-
tlimben, 12 fonttal a zsebében Londonba érkezett. A
Szovjet megszállása alá került területről sikerült meg-
szöknie s most az angol filmszakmában szeretne elhe-
lyezkedni és egyetlen vágya, hogy ő legyen a lengyel
Ginger Rogers.

Korszerien

„Motorosított” kull...

Horthy magyar kormányzó
külföldi ünneplése

Budapestről jelentik: Hirt adtunk róla
tegnap, hogy a londoni rádió Horthy Miklós
magyar kormányzó tiszteletére külön műsort
adott, amelynek keretében egy angol tenger-
nagy üdvözölte névnapja alkalmából a ma-
gyar államfőt. Szerda este a francia rádió
közvetített hasonló műsort, kifejezve a fran-
cia közvélemény tiszteletét és szerencsekívá-
natait a magyar kormányzó iránt. Devienne
volt budapesti francia követ, aki ezidőszert
a francia kormány tájékoztató miniszteriumá-
nak egyik vezetője tartott beszédet. Hivatko-
zott az egykori budapesti tartózkodására és
azokra a tapasztalatokra, amelyeket a ma-
gyar kormányzó és nejeinek nagyszerű kvali-
tásairól, önzetlen hazafiságáról és az egykori
tengerésziszta államfői hivatottságáról szer-
zett. Majd Sauvegent fregatt-kapitány, mint
volt tengerészbaitárs emlékezett meg Horthy,
Miklósról. Felemlítette a Novara osztrák-ma-
gyar hadihajón tanúsított hősiességét.

Berlinben a magyar kolonlát látta vendé-
gül a magyar követségen Sztójai Döme ma-
gyar követ. A követségi palotában lelkes ün-
nepség keretében emlékeztek meg Horthy,
Miklós névnapjáról.

Rómában Villányi quirináli és Apor báró
vaticáni magyar követek résztvettek a ma-
gyar kolonia ünnepi miséjén, amelyen Lutton
Ferenc dr. szentbeszédben emlékezett meg a
magyar államfőről.

Szófiában magyar rádió-estét tartottak,
melynek keretében Tilián bolgár író és diplo-
mata mutatott rá Horthy Miklós történelmi
fontosságú szerepére Szegedtől a mai válsá-
gos időkig.

— Ungár Ármín és feleségének aranylakodalmá-
Megható és meleg hangulatu családi ünnep folyt le dr.
Ungár Imre, közismert aradi ügyvéd és felesége, az
országzserte elismert táncművész, Égny Ghyssa la-
kásán: Ungár Ármín, aki ötven évig az aradi kereske-
dőtársadalomnak egyik jólismert és becsült tagja volt
és felesége, Schauer Vera, dr. Ungár édesapja és édes-
anyja most tartották meg aranylakodalmukat. Ungár
Ármín, aki nyolcvanadik életévét járja és felesége,
Schauer Vera, aki immár 79 éves, ötven évvel ezelőtt
esküdtek egymásnak örök hűségét. Ritka és kivételes
öröm jutott osztályrészül a két köztisztelő és sze-
retetben megöszült házaspárnak: egészségesen, gyer-
mekek és unokák boldog családi körében ülhették
meg aranylakodalmukat. A nyolcvan évesedős Ungár
Ármín régi és jellegzetes alakja az aradi kereske-
dőtársadalomnak: mint zenerajongó, ő volt az első ara-
di „impresszárió” mert szívvel-lélekkel rendezte az
aradi hangversenyeket még akkor is, ha ráfízetett,
mert elsősorban ő akarta a világhíres művészeket hall-
gatni. A legkitünőbb könyv- és kottaszakértő, — min-
den könyvet és kottát ismer. A szük körben megtar-
tott ritka ünnepségre Aradra érkeztek Ungár Ármín
Magyarországon férjhezment leányai: Szász Ferenc
mérnök, birtokos felesége, született Ungár Dusi és
Gonda Géza uradalmi számtartó neje, Ungár Boriska
is. A december 8-i 50 éves házassági évforduló, az
aranylakodalmó alkalmával azonban nemcsak a rokon-
ság, hanem a nagyszámu barátok és ismerősök is el-
halmozták a boldog, idős párt ajándékokkal és a leg-
melegebb üdvözetekkel.

— Megállapították a Petroleum új árát. A Moni-
torul Oficial szombat reggeli száma közli a nemzet-
gazdasági miniszterium azon határozatát, amely szer-
int megveszék helyenként maximáltak ulbó a petro-
leum árát.

— Betörés a ploesti-i vízműveknél. Ploestiből je-
lentik: Csütörtökről péntekre hajló éjszaka ismeretlen
tettesek álkulccsal behatoltak a városi vízművek hiva-
talába, feltörték a vaskasszát és 1 millió 500 ezer leit
vittek magukkal.

— A Romániai Francia Tanulmányi Intézet Te-
mesváron előadás-sorozatát rendez „A francia civilizá-
ció fejlődésének fontosabb szakaszai” címmel a te-
mesvári kereskedelmi liceum dísztermében (Capitol-
mozi-épület). Az előadásokat minden hétfőn este fél
hét órai kezdettel tartják. Az első ilyen előadásra de-
cember 11-ikén, hétfőn este kerül sor. Belépés díjtalan.
Az egyes előadások tárgyai a következők: Fran-
ciaország földrajzi és származási kerete, a gall-romai
civilizáció, a nagykarolyi ujászületés, a középkori
Franciaország szellemi felsőbbsege, a modern idők haj-
nala, a XVI. századbeli ujászületés, XIV. Lajos szá-
zada, az Enciklopédia Franciaországa, a francia for-
radalom és a polgárság születése, a polgárság uralma
és a proletariátus, a harmadik köztársaság, a konser-
vativék és a radikálisok, a francia birodalom, a modern
francia zene, a modern francia festészet és a francia
humanizmus. A Francia Tanulmányi Intézet egyútként
a Löffler-palotában Temesváron olvasótermet nyitott
meg, amely naponta hat és nyolc óra között van nyit-
va. Az olvasóterem háromezer kötet könyvvel rendel-
kezik és ezeket a könyveket kölcsön is adják. Az ol-
vasóterem látogatása díjmentes.

Ujabb adományok érkeztek a karácsonyi segélyakcióra

A tél, a szegények számára legnehezebb időszak küszöbén kopogtatott a Magyar Népközösség a sziveken, hogy felszólítsa mindazokat, akik tagjai az itt élő magyarság népi közösségének; siessen a segítségre szorulókat gyámolítására és önkéntes adományokkal támogassa a Népközösség nyomorenyhítő akcióját. Az ARADI KÖZLÖNY készséggel állt ennek a nemes kezdeményezésnek rendelkezésére, amikor följajongta jó szolgálatait az adományok továbbítására. Az Aradi Közlöny közönsége megértette, hogy mit jelent a jótekonyságra hívó magyar szó és példát mutató áldozatkészséggel kereste fel lapunkat önkéntes adományaival, hogy azokat az Aradi Közlönyön keresztül nyugtáthassa a Népközösség. Arad magyar társadalmá továbbra is változatlan érdeklődéssel és áldozatos tenniakarással áll a nyomorenyhítő kezdeményezés mögött és legutóbb a következő adományok érkeztek kiadónkhoz nyugtázás végett:

AZ EDDIG BEFOLYT ADOMÁNYOK

ÖSSZEGE:	44.155 lei
Pálfi József	200 lei
Sajtó Erzsébet	200 lei
Kapás Mátyásné	50 lei
C. I.: egy gyermekruhára való szövet, három gyermeknadrágra való szövet és kilenc és fél méter ingre való anyag	
Mikolás Piri: tíz kilogram hagyma	

Összesen: 44.605 lei

A Magyar Népközösség irodájába a következő önkéntes adományok érkeztek:

Bedő László	50 lei
Barják Mihály	250 lei
Özv. B. K.	100 lei
Zorán Albertné: két darab szörme-gal- lér és	100 lei
N. N.: ruhanemű	
Összesen:	500 lei

— Ma nyilatkozik a NUF minisztere. Bucarest-i jelentés szerint Giurescu Constantin, a Nemzeti Ujlászületés Frontja minisztere szombaton délután öt óra körül nyilatkozik a sajtó munkatársai előtt a Front szervezeti munkálatairól, valamint a Front titkárságának ki-nevezéséről.

— Visszatelepítik a krakkói oroszokat. A német rádió a krakkói oroszok hazatelepítéséről számolt be. A helyszínre egy orosz bizottság érkezett, amelyet a német kormánybiztos fogadott. A német kormánybiztos beszédében rámutatott a két nagyhatalom közötti szerződéses viszonyra és baráti szellemre és ennek értelmében kell a bizottságnak feladatát elvégezni.

— A MAC győzött a Homonnay uszóversenyen. Budapestről jelentik: A dr. Homonnay vándor-díjas uszóversenyen a pontversenyben a MAC győzött 26 ponttal. Az FTC és az UTE 9 pontot szerzett.

— Itokzatos repülőgépszerencsétlenség Olaszországban. Rómából jelentik: Tegnap súlyos repülő-szerencsétlenség történt Milánó és Róma között. A repülő-gépszerencsétlenségnek 13 halálos áldozata van. Három bombavető gép haladt Milánóból Róma felé és Luques város környékén mindhárom gép lezuhant. A 18 főnyi személyzet közül 5 eltérőnővel megmenekült, a többi meghalt. Az egyik lezuhant repülőgép agyonütött egy földművest. A killóns szerencsétlenség okát még nem állapították meg.

— Pert nyert az Aradhegyaljai Villamosvasut Társaság az állammal szemben. Az aradi törvényszék első tagozata ma tárgyalta az állam által az Aradhegyaljai Villamosvasut Társaság ellen indított keresetet. Az elmúlt év februárjában 91 ezer 050 lei erejéig foglalási jegyzőkönyvet készítettek a villamosvasut ellen azon a címen, hogy a vállalat 1926. és 1937. között a fenti összeggel kevesebb illetéket fizetett. A közlekedésiügyi minisztérium ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy nemcsak a forgalomban lévő vasuti sínek után köteles a villamosvasut társaság illetéket fizetni, hanem az ugynevezett mellékvonalak, a remizhely után is. A villamos-társaság ezzel szemben hivatkozott arra, hogy kizárólag a forgalomban lévő sínek után kell fizetni illetéket, különben is elévült a kérés. A törvényszék a villamosvasut társaság érvelését fogadta el és az állam keresetét elutasította.

— Közrekerült egy tolvaj pankotai családleány. Pankotáról jelentik: Walter Géza, pankotai lakos feljelentést tett családleánya ellen, aki kétezer leit ello-pított, majd megszökött. A feljelentést a csendőrség Radnán elfogta. Kihallgatása során beismerte a terhét rótt bűncselekményét és elmondta, hogy a lopott pénzéből ezer leit elköltött, míg a többi megtalálta-ta.

— Eldöntetlenül végződött a budapesti légkorong-mérkőzés. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban tegnap tartották meg az ITC-Prága-BKE légkorong-mérkőzést. A csipős hideg szélben lefolyt küzdelemben a magyar csapat állandó fölénye nyilvánult meg. Eredmény: 3:3 (1:0, 2:0, 0:3). A mérkőzés végén a magyar csapat hevesen küzdött a több játékosát kiállították. A mérkőzést szombaton újrajátszák.

— Külön igazgatóságot kapnak a kisiparosok a munkaügyi minisztériumban. Temesvárról jelentik: Petrescu Marin, a kisiparosok képviselője tegnap Temesvárott érdekes előadást tartott a kisiparosok céhééről. A képviselő előzőleg a temesvári céhek elnökei üdvözölték. Petrescu képviselő kijelentette, hogy a munkaügyi minisztérium elhatározta, hogy a kisiparosok részére a munkaügyi minisztériumban külön önálló igazgatóságot állít fel.

— A Zs. Nőegylet Ily. Tagozata Napközi Otthona javára december hó 10-én d. u. 4 órakor nagyszabású gyermek-előadást rendez a Zs. Kulturházban. (Str. Consistoriului 18.), melyre szeretettel hívünk meg az érdeklődőket, gyermekeket és felnőtteket, akiknek szórakoztatására az Otthon gyermekei, Sebes Ily. Gróf Eva és Salamon Klára növendékei nagy gonddal és szeretettel készülnek elő.

Őcska kutya

Önagsága a kutyáját sétáltatta az uccán. Arra jön egy másik hölgy, az előbbinek jó ismerőse.

— Mitéle kutya ez? — kérdi gögösen.

— Drótszőru fokszi.

— Ilyen őcska kutyával sétál, amikor már régen feltalálták a drótnélküli fokszi?

Idegentorgalom

MAMA: Tegnap végre rajtacsíptelek, hogy azzal az angol fiúval csokolództál. Miért nem kérted ki magadnak?

LEÁNY: De, mama, hát tudok én egy szót is angolul?

— Rendőrségi hírek. Az elmúlt éjszaka betörő járt Mihailovici Dumitru aradi lakos, Aurel Suciu-ucca 7. szám alatti lakásában. A kéblemellen látható ötezer lei értékű ruhaneműt zsákmányolt. — Betörték Potek Lajosné, Cuza Vodă-ucca 39. szám alatti házában mosókonyhájába is. Az ismeretlen tettesek több ezer lei értékű fehérneműt vittek magukkal. — Az aradi üdőszanatórium feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az éjszaka folyamán két betegszobába lopódzott be és az ott alvó betegektől egy csúszórát és fehérneműt lopott el. — Seculici Vasile, Anton Pan-uccal lakostól valaki ellopta a 3008-as rendszámú kerékpárját. — A tettesek kézrekerítésére megindult a rendőri eljárás.

— A CFR-nyugdíjasok egyesületének aradi fiókja értesíti mindazokat a CFR-nyugdíjasokat, akik a CFR-palotában kapiák illetményeiket, hogy a nyugdíjizetések az alábbi sorrendben történnek: December 11-én, hétfőn a volt csanádi-nyugdíjasok 8—12-ig az 1—120. számig, 11-én délután 4—6 óráig a CFR-nyugdíjasok 1—250. számig, 12-én, kedden reggel 8—12-ig ugyancsak a CFR-nyugdíjasok 250—550. számig, míg kedden délután 4—6-ig mindazok, akik járműven ok-nál fogva nem jelentkeztek a megállapított sorrend szerint.

— A nagy piramis titkai. Sokszáz év óta kutatják a Nilus-menti óriási és ősrégi kőgúlik népséjét és még mindig adódnak ott meglepetések. A fáraók mindenféle díszes és drágaságokkal teli alsóirokat építettek a gúlákba, maguk pedig megelégedtek egészen egyszerű, de jól elrejtett sittal, hogy örök nyugalmuk biztosítva legyen a fosztogatók elől. Ezekről a titokzatos gúlasirokról számol be Tolnai Világlapjának legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin s a rendkívül érdekes cikkek dus során kívül zardaz rejtélynyrovatot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

A hadviselők nem tekintik dugárúnak a Magyarországból menő és a Magyar- ország fele irányuló tengeri szállítványokat

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzet arról ad hírt, hogy a kormány a hadviselő államokkal megegyezett olyan értelemben, hogy a Magyarországból menő és Magyarország felé irányuló tengeri szállítványokat ne tekintsek dugárúnak, se hadiárúnak. A felülvizsgálót végző vegyes bizottságok utasítást kaptak, hogy a Magyarországra irányuló, valamint a Magyarországból a semlegesek felé küldött árukat zavartalanul engedjék tovább. Így meg van a lehetőség arra, hogy a holland és belga piacokra Magyarország továbbra is szállíthaj és árucseré forgalmát fokozhajtja. A magyar áruk egy részét eddig feltartóztatták. Így az Amerikából Magyarország számára elküldött fémzállítványok is megakadtak Gibraltárnál. Ezeket az árukat az angolok szabaddá tették és utban vannak Magyarország felé.

A Magyar Népközösség aradvárosi és aradmegyei Központi Irodájának közleménye a közigazgatási választói névjegyzékbe való fölvetelről

A Magyar Népközösség aradvárosi és aradmegyei Központi Irodája felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy a városházán december 7-én, csütörtökön kezdtek meg a közigazgatási választók névjegyzékének kiegészítését. Jelentkezniök kell mindazoknak, akik az elmúlt nyáron történt összeírás alkalmával kimaradtak a választói névjegyzékből, vagy helyzetükben bármiféle változás történt.

A közönség tájékoztatása céljából közöljük, hogy a közigazgatási törvény 113. és 114-ik szakaszai értelmében, a közigazgatási választáson szavazati joguk van és így a választói névjegyzékbe fölveszik mindazokat, akik: a) román állampolgárok, b) 30-ik életévüket betöltötték, c) ténylegesen gyakorolnak földmívelési vagy kétkézi munkát, kereskedelmet, vagy ipart, vagy szellemi foglalkozást, d) akikre nem vonatkozik a választási törvény méltatlansági intézkedése, e) akik leg alább egy éven keresztül hozzájárultak a községi terhekhez. (férjes nőkre ez az intézkedés nem vonatkozik, ha a férfi adófizetése megállapítható.)

A választói névjegyzékbe minden férfit és nőt felvesznek, azokat is, akik tévedésből kimaradtak és így nem szerepelnek a májusban összeállított névjegyzékben, amennyiben a fenti feltételeknek megfelelnek.

A névjegyzéket december 7-től a városháza 93. számú szobájában állítják össze december 30-ig, minden munkanapon 9—1 óráig, a kamarai névjegyzékbe való felvételt pedig, 1940. január 15-ig ugyanott.

Nyomatékosan felhívjuk minden polgártársunk figyelmét arra, a legsürgősebben jelentkezzenek a választói névjegyzékbe való összeírás céljából, mert aki most nem jelentkezik, az a közelgő közigazgatási választásokon nem vehet részt.

A megyében lakó polgártársaink fenti idő alatt a községi előjárásoknál jelentkezzenek.

Megjegyezzük, hogy azokat, akiket az elmúlt nyáron már felvettek a névjegyzékbe, most hivatalból átvezetik. Az új névjegyzéket december 30-a után közszemlére teszik ki, úgy hogy az érdekelteknek minden mulasztás esetén alkalmuk van a felelőzésre.

Dr. Patávi Jenő

elnök.

Bodnár József

irodaigazgató.

— Az ATE országos munképképzése vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretek között nyílik meg a volt Palace-kávéház e célra átalakított és fel-díszített helyiségében. A hatvanadik évét jubiláló egyesület turistaosztályához tömegesen érkeztek a szebb-nél-szebb képek Bucaresti, Brassó, Nagybánya, Temesvár, Kolozsvár, Marosvásárhely, stb. városokból, melyek mellett az aradi kiváló amatőrívőképészek feltűnő nagy számban adták le képeiket a kiállításra. A bíráló bizottság tagjai: Beleznav István, Faix Jacques, Guđ Emil, Pécsi Ödön, dr. Nici Lázár és Toader N. szakértők, kik a bírálót szombaton délben végzik el. Az ünnepélyes megnyitáson Aradváros hatóságai, a társaságok és a rendező egyesület elnöksége képviseltetik magukat, míg a toronnyesület nagyzenekara Dávidházy Kálmán vezetésével művész hangversenyt ad. A kiállítás mindennap délelőtt és délután, este 9 óráig áll a nagyközönség rendelkezésére.

— Ravasz László püspöknek „Köszöntő”-jét közli első oldalán a Színházi Magazin új száma, amely ünnepi tartalommal jelent meg. Köpes riorthon számol be az arisztokrata hölgyek karácsonyi bazárláról a Vigadóban, gyönyörű fényképeket és érdekes intimitás-sokat közöl a Nemzeti, Vig- és Andráskv-uti Színházak premierjéről, részleteket Szörényi Éva szenzációs amerikai szerződéséről, közli a legérdekesebb párisi divathíreket és részletes beszámolót a párisi nagyszabású demikollekciójának bemutatójáról. Ebben a számban fejeződik be Babay József kitűnő regénye, számdarab-melléklete pedig a Vigszínház nagysikerű darabja, a „Márkiné”. A változatos, tartalmas számot külön gyermeklap, vicclap, kotta-, rádió- és kéziműve-kamelléklet egészíti ki.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAJÓS gyógyszerfár, Bulev. Regina Marla 8.

KAIN gyógyszerfár, Calea Banatului 1.

NIEDERMAYER gyógyszerfár, Str. Gojdu.

Feloldotta a brassói tábla az 1800 háromszékmegyei közbirtokossági tag ellen elrendelt vagyonzárlatot

Sepsiszentgyörgy. Megirtuk, hogy bünvádi feljelentés eredményeképpen a sepsiszentgyörgyi törvényszék a bodoki Matild-borvízforrás ügyével kapcsolatban vagyonzárlatot rendelt el ezernyolcszáz háromszékmegyei közbirtokossági tag

ellen. A brassói tábla csütörtök délelőtt hirdetett ítéletet az ügyben. A bíróság helyt adott a felnyomlásnak és feloldotta a közbirtokossági tagok ellen elrendelt vagyonzárlatot.

SPORT KÖZLÖNY

Marinescu tábornok, a szövetség elnöke szenzációs határozatot hozott

A mérkőzések elszámolásának be nem küldése miatt, a jövőben nem lehet az egyesületeket feltüggeszteni, csak büntetni

Bucuresti. Mint ismeretes, az UDR megővta a Victoria elleni 2:2-ös mérkőzést azon a címen, hogy a Victoria az ugynevezett „situația materială” be nem küldése miatt, fel volt függesztve. A Victoria a szövetség elnökéhez küldött folyamodásában igazolta, hogy az elszámolást beküldték, csupán a központi bizottság illető szekciója nem

vette át idejében. Ezzel kapcsolatban Marinescu tábornok, a labdarugó szövetség elnöke, azt a szenzációs határozatot hozta, hogy a jövőben a „situația materială” be nem küldése miatt nem lehet az egyesületeket felfüggeszteni, hanem csak pénzbüntetéssel lehet sújtani, amint azt régebben tették. Ezzel aztán sok dribli kerülnek el.

A hat első csapat közül bármelyik megnyerheti az őszi bajnokságot a magyar NB-ben

Budapest. A magyar NB-ben még két forduló van hátra és jelenleg a következő hat csapat foglalja el a hat első helyet: Kispest, Ujpest, Szeged, Hungária, Ferencváros, Törekvés. Az ellenfelek a hátralévő mérkőzéseken a következők:

Kispest: Kassa, Bocskai.

Ujpest: Nemzeti (0:0 aránnyal 2 pont), Ferencváros.

Szeged: Szolnok, Haladás.

Hungária: Törekvés, Kassa.

Ferencváros: Gamma, Ujpest.

Törekvés: Hungária, Gamma.

A vezető Kispest nagyon könnyen bajnok lehet. Nem kell hozzá egyéb, mint hátralévő mérkőzéseit megnyerje, az Ujpest pedig a Ferencvárostól, a Szeged viszont a Szolnoktól, vagy a Haladástól szenvedjen vereséget.

Ez esetben így festhet a sorrend:

1. Kispest 20 pont, 2. Ujpest 18 pont, 3. Szeged 18 pont.

Az Ujpest bajnoksága a forduló végén, szintén nem elképzelhetetlen. Az Ujpest két pontot kap a Nemzetitől, a Ferencvárost is legyőzheti, a Kispest pedig Debrecenben nem mehet biztosra, de még a Kassa ellen sem. Ebben az esetben

1. Ujpest 20 pont, 2. Kispest 18 pont, 3. Szeged 18 pont.

A Szeged bajnoki elsőse is lehetséges, de ehhez természetesen az szükséges, hogy ugy Szolnok, mint a Haladás ellen győzzön a szegedi csapat, viszont a Ferencváros legyőzze az Ujpestet és a Kispest is pontot veszítsen. Ilyenformán

1. Szeged 20 pont, 2. Kispest 18 pont, 3. Ujpest 18 pont.

volna az őszi sorrend.

A Hungária szintén őszi bajnok lehet, ha mindkét ellenfelét kétvállra fekteti és a jelenlegi vezetőket pedig pontokat hullatnak. Az Ujpestet a Ferencvárosnak kell legyőznie, a Kispest a Bocskaitól, a Szeged a Haladástól kaphat ki és máris a Hungária az őszi első:

1. Hungária 19 pont, 2. Kispest 18 pont, 3. Ujpest 18 pont.

A Ferencváros hívei is reménykedhetnek még, mert a zöld-fehérek őszi első helye is lehetséges. A Ferencváros mindkét ellenfelét, köztük az Ujpestet is legyőri, a Hungária is pontot veszít, a Kispest és a Szeged pedig 3-3 pontot és ez esetben:

1. Ferencváros 18 pont, 2. Ujpest 18 pont, 3. Hungária 18 pont.

A jelenleg hatodik, a Törekvés is lehet őszi

első, ha úgy a Hungáriát, mint a Gammát legyőzi, viszont a Ferencváros megveri az Ujpestet és a Gammától kikap. Természetesen a Szeged és a Kispest is csak 1-1 pontot szerezhethet a hátralévő két mérkőzésen és máris:

1. Törekvés 18 pont, 2. Ujpest 18 pont, 3. Kispest 17 pont.

A helyzet tehát eléggé bonvolult, a mezőny tömörült és hogy melyik csapat tér elsőként téli pihenőre, arra a választ a hátralévő két forduló eredményei adják majd meg.

Három török és két görög mérkőzésből áll a válogatott keleti túrája A tura jövedelmét szétosztják az egyesületek között

Bucuresti. A válogatott együttes keleti túrájának végleges leközését már közöltük, alább már a tura teljes programját adjuk. Az eddigiek szerint a válogatott csapat 3 mérkőzést játszik Törökországban, kétőt pedig görög földön és a műsor az alábbi:

December 16: Ankara—Bucuresti, Ankarában.

December 17: Törökország—Románia, Ankarában.

December 20: Sztambul—Bucuresti, Sztambulban.

December 27: Athén—Bucuresti, Athénben.

Január 1: Görögország—Románia, Athénben.

A fenti műsorból kitűnik, hogy a mérkőzések közül kétőt a román válogatott, hármát pedig Bucuresti városi válogatottja bonyolít le és ilyenformán — mint azt az egyik bucurestii sportlap jeleníti — a tura résztvevőinek zömét bucurestii játékosok fogják képezni. A turán 20 tagu keret vesz részt és ezek közül legalább 13 lesz a bucurestii játékosok száma. Aradról a legutóbbi formák alapján Slivat, Szaniszló, de főleg Igna az, aki szóba jöhetne a válogatásnál és a válogatók figyelmét bizonyára nem fogják elkerülni az aradi játékosok. A keleti tura jövedelmét — hir szerint az A) ligás egyesületek között fogják felosztani.

O UJ 500 MÉTERES USZÓ EURÓPA-CSUCS. A svéd Björn Borg az 500 méteres gyorsuszásban 6 p. 01.1 mp.-re javította meg a francia Paris 6 p. 01.2 mp.-es eddigi Európa-csucsjelését.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

A temesvári német konzulátus közleménye a költöztetések tárgyában

Temesvárról jelenti a „Temesvarer Zeitung”: A temesvári német konzulátus közleményt adott ki, amelyben közli, hogy a Németországba történő visszavándorlásban a Romániában lakó német származású lett és észt állampolgárok is résztvehetnek. Az érdekelteknek a temesvári német konzulátuson kell jelentkezniük, ahol bővebb felvilágosításokat kapnak.

Az „Azuról” gyár ügye az aradi törvényszék előtt

Még az elmúlt év májusában történt, hogy az azóta Aradról Bucurestibe költözött „Azuról”-cég teherautóit Arad és Temesvár közelében a pénzügyőrség emberei tartóztatták fel és az autókön 1560 kilogram olyan árut találtak, amelyről a sofför nem tudott számlát felmutatni, csupán szállító-levelet. A sofför elmondotta, hogy az árut Turnu-Severinbe és Craiovara szállítja. A pénzügyőrség emberei jegyzőkönyvet vettek fel és kihágás címen 19.530 lei bírsággal sújtották a vállalatot, a mely a bírság ellen a törvényszékhez felbebezt.

A törvényszék ma tárgyalta az ügyet és az Azuról vállalat megbízottja elmondotta, hogy abban az időben a vállalatnak Bucurestiben fiókja volt és az Okirályságbeli eladásokat ez a fiók eszközölte. Az árut Aradról szállították ugyan el, de csak belső kísérőlevelekkel, mert a számlákat a bucurestii fiók állította ki. Az elmondottak igazolására kérte a bizonyítás elrendelését, s ennek az aradi törvényszék helyt is adott és a tárgyalást elnapolta.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, DECEMBER 9.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizátlásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Könnyű zene lemezek. 13: Időjelzés, sport közlemények. 13:10: Jean Marcu zenekara. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országőr szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Drámai és filmkrónika. 19:17: Nyugati vallásos zene lemezek. 19:50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Ion Sabin tanár előadása az Istenről és az Ő megismeréséről. 20:15: Weber-zene lemezek. 20:45: Hírek. 21: Gyermekkorosok lemezek. 21:10: Rádiópost. 21:25: Luceafaru zenekar, Lya Craiunescu énekszámával. 22:10: Hírek, sportközlemények. 22:30: A zene folytatása. 22:45: Könnyű és nehéz zene lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 12:15: Szoborleplezés közvetítése. 13:40: Hírek. 13:50: Katonazenekar. 14:20: Időjelzés, időjárás- és vizátlásjelentés. 14:30: A zene szárnyán a föld körül. Hanglemezek. 15:30 Hírek. 17:30: Mikulás bácsi csizmája. Bátorj Irén meséje. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: A rádió postája. 18:45: A rádió szalonzenekara. 19:45: Keresztül-kasul Finnországban, Bécsi Ferenc utirajza. 20:15: Hírek. 20:25: Zöldy Sándor hegedül, zongorán kíséri Földes László. 20:45: Külvégi negyedóra. 21: Hétköznapiok a háborus Berlinben. Felolvasás. 21:30: A Föld. Hangjáték három felvonásban. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23:05: Lászlóffy Margit zongorázik. 23:40: Táncklemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20 Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

Budapest II. 19:45: Mezőgazdasági félóra. 20:30: Táncklemezek. 21: Hírek. 21:20: Zenekari művek hanglemezeiről. 22:20: A világ városai: Sicsina. Farkas Zoltán előadása. 22:50: Időjárásjelentés.

Belgrád. 20:40: Haváji négyes. 21: Népzene. 21:30: Mozart-zene. 22:30: Hírek. 22:50: Vendégül zene. 23:20: Lemezek. 23:40: Hírek. 23:50: Tánckzene.

Milyen a huszmilliós szovjethadsereg?

Hármezeröttszáz szovjetország repülőgépet srontak össze a finn—orosz határ mentén, mert százötven finn repülőgép „fenyegette” Leningrad nyugalmát. Mannerheim tábornok csapatai az Ezertó környékén víviák elszánt harcukat a be-
tört szovjethadsereggel.

Huszmillió katonája van a szovjének.
Másfélmillió az állandó hadsereg és tizen-
nyolcmillió emberből áll a kiképzett tartalék.
A gyalogság hadiegysége a lövészcsoport.
Egy vezetővel, nyolc lövéssel és egy könnyű gép-
puskával. A gyalogos szakasz három lövészcsop-
ortból és az egy vezető alatt dolgozó puska-grá-
nátrajból áll. Minden századnak külön egy sza-
kaszba egyesített nehézgéppuska-osztaga van.

A gyalogosezred keretein belül az ezredpa-
rancsnoksághoz a hidász-osztag vezetője, a gáz-
szakasz parancsnoka, a kísérő tábortűzérő, a harci
egységek, az egészségügyi és állatorvosi kü-
lönítmények, a politikai tiszt, egy felderítő-osz-
tály, egy hírszerző-osztály van beosztva.

Becslés szerint a szovjethadseregnek
285 aktív gyalogezred van s 600 szintén ak-
tív kísérőitege.

Fegyverzetük a 7,62 mm-es kézi lőfegyver,
1891—30. modell, méterbeosztásos célzóberende-
zéssel, percnként 10—12 lövéssel, a 9 mm-es
Browning-pisztoly, a 7,63 mm-es könnyű gép-
puska Degtjarov-modell, gáztöltővel és léghűtés-
sel, ötszáz lövéssel percnként, a nehézgéppuska
Maxim-modell, vízhűtéssel, hatszáz lövéssel per-
cnként, Djakonov-kézigránát, Stokes-mozsarak,
a 37 mm-es ágyú, Rosenberg-modell, kétezer mé-
teres lőtávolság, a 47 mm-es páncélos-elhárító-
ágyú, háromezer méteres lőtávolsággal.

Tudósítójuk már régebben részletezte a szov-
jetország repülőgépgyártás szervezését,

a Dux-művek, a Fii-művek, a Nizsnij-Novgo-
rod-művek és a Taganrog-művek évente ma-
r már körülbelül tízezer darab repülőgépet ké-
szítenek.

Leggyakoribb modellek, amelyek most a finn
—orosz határon állanak, az I. 13, I. 14 és I. 16-os
vadászgépek, hét-nyolcszáz kilométer repülőkör-
zettel és hatvan kiló bombával, 350—450 órákilom-
éter sebességgel. A. B. I. 6. L. R., L. B. és L.
Ch. típusú duplafedelű vadászgépek, a T. B. Z.
C. B. 2 és Ant. 16 típusú bombagépek három
tonna bombamegterheléssel kétezer kilométert re-
pülhetnek 350—450 órákilométeres sebességgel.

Szemből áll ezzel a kolosszussal Mannerheim
tábornok

néhányszázezer embere, egy jól felszerelt,
de kis hadsereg, százötven repülőgép, de szá-
mitsa hozzá az olvasó a hazaszeretetet, a
hon védelméhez szükséges készséget, a finn
nép itt fölötte áll erős ellenfeleinek.

A franciák nemzeti hőse, Foch marsall, aki-
nek szerepét a világháborúban az egész világ is-
meri és elismeri, a repülőgépet 1909-ben látta elő-
ször és kijelentette, hogy a jövő háborújában
használhatatlan. Az új rendszerű puska és ágyúk
tüzelési erejét nem ismerte fel kellő időben, pedig
akkor már 1914-et írták. A világháború alatt nem
látta a tankban a fegyvert és a gazdasági háború
fogalma idegen volt számára.

Ha az „École de guerre” vezetője így févd-
hetett, várja meg az olvasó is a finn—orosz há-
ború végét. A szovjethadsereg győzhet Finnor-
szágban, de majd kiderül, hogy mibe került
Moszkvának a győzelem.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felelhetetlen drága jó
férjem, illetve édesapám

Rosenzweig János

temetésén résztvettek, koporsójára virágot
helyeztek és fájalmunkát részvétükkel
enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk há-
lás köszönetet. Különös köszönetünk a
„Barátok” szeretetteljes részvételéért és igaz
baráti megnyilatkozásáért.

Özv. Rosenzweig Jánosné, Rosenzweig János

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Mennyi pénz van az országban

A Banca Nationala kimutatása

A Banca Nationala legutóbbi heti jelenté-
sei azt igazolják, hogy a jegybank által for-
galomba bocsájtott bankjegymennyiség 48-49
milliárd lei között ingadozik és további szapo-
rulatot nem igen mutat. Érdekes áttekinteni,
hogy miképpen alakultak a Banca Nationala
mérlegének egyes fontosabb tételei az elmúlt
négy esztendő folyamán.

A forgalomba bocsájtott bankjegymen-
nyiség a következő volt: 1935. december
31-én 23.127 millió lei, 1936. december 31-én
25.662 millió lei, 1937. december 31-én 29.391
millió lei, 1938. december 31-én 34.902 millió
lei, 1939. június 30-án 38.683 millió lei, 1939-
július 29-én 38.980 millió lei, 1939. augusztus
26-án 42.351 millió lei, 1939. szeptember 30-án
47.977 millió lei, 1939. október 14-én 48.553
millió lei. Ugyanezen idő alatt az aranyfedez-
et a következőképpen alakult: 1935. december
31-én 10.802 millió lei, 1936. december 31-én
15.568 millió lei, 1937. december 31-én 16.458
millió lei, 1938. december 31-én 18.190 millió
lei, 1939. június 30-án 18.576 millió lei, 1939.
augusztus 26-án 20.267 millió lei, 1939. októ-
ber 14-én 20.564 millió lei.

A forgalomban lévő bankjegymennyiség
aranyfedezeti aránya a fentiek alapján a kö-
vetkező volt a hivatalos adatok szerint: 1935.
december 31-én 35,38%, 1936. december 31-én
43,29%, 1937. december 31-én 40,60%, 1938.
december 31-én 37,41%, 1939. június 30-án
38,12%, 1939. október 14-én 35,27%.

A fedezeti arány szerint 1935-től 1939. ok-
tóber közepéig lényegében nem változott, no-
ha a bankjegykészlet megkétszereződött.

A jegybank visszleszámitolási tárcája, a
kereskedelmi anyagnál a következőképpen fej-
lődött: 1935. december 31. 5.220 millió lei,
1936. december 31. 6.262 millió lei, 1937. de-
cember 31. 5.842 millió lei, 1938. december 31.
11.526 millió lei, 1939. június 30. 10.605 millió
lei, 1939. augusztus 26. 13.902 millió lei, 1939.
szeptember 30. 20.393 millió lei, 1939. október
14. 20.563 millió lei.

A Banca Nationala tehát az utóbbi négy
év folyamán a visszleszámitolt kereskedelmi
váltók céljaira szánt hitelkeretet megnégysze-
rezte, az idei évben pedig kétszeresre emel-
te fel.

A visszleszámitolt mezőgazdasági váltók
tételle ezzel szemben állandóan csökkent:
1935. végén 2.727 millió leit, 1938. december
31-én 1.775 millió leit, az idei év október köze-
pén pedig már csak 1.360 millió leit tett ki.

Az állam által a jegybanknál igénybe vett
hitelek és előlegek nagyjából változatlanok
maradtak az utóbbi évek során: 5.583 millió
leire rugtak.

Igen erőteljesen megnövekedett a Banca
Nationala által folyósított lombard-hitelek
összege: 1935. végén még csak 197 millió lei,
1938. decemberében 1.562 millió lei, az idei év
júniusában már 3.010 millió lei, október köze-
pén pedig már 4.526 millió leire rugott.

Beszüntette Jugoszlávia Németországnak a lisztszállítást

Belgrádból jelentik: A Politika című lap
értesülése szerint Jugoszlávia nem szállít liszt
Németországnak. Egy régebbi megállapo-
dás értelmében Jugoszláviának 2500 vagon
lisztet kellett volna Németországnak szállíta-
nia. A világszállítási árakon észlelhető emelkedés

miatt Jugoszlávia kötelezettségeinek csak su-
lyos veszteségek árán tehető volna eleget és
ezért, valamint azért is, mert Németország
nem volt hajlandó magasabb árakat fizetni,
Jugoszlávia a lisztszállítást beszüntette.

Eredményes tevékenységről számoltak be a Vendéglős Szindikátus rendkívüli közgyűlésén

Pénteken délután 5 órai kezdettel tartotta
meg rendkívüli közgyűlését az aradi Vendég-
lősök Szindikátusa. Mohor Ilie elnök megvív-
tójában részletesen ismertette a Szindikátus
működését és beszámolt a zeneszerzői illeté-
kek ügyében elért eredményekről. Közölte,
hogy a Zeneszerzők Szindikátusa lényegesen
fel akarta emelni az illetékeket, a Vendéglős
Szindikátus közbenjárására azonban a kul-
tusztudományok miniszter az emelt illetékek behatá-
sát fel függesztette és a régi rendszerhez hagyta ér-
vényben. Hagyv József ismertette ezután a
fenti ügyben lefolyt tárgyalásokat, majd pedig
Horváth József alelnök számolt be a Szindi-
kátus által más ügyekben elért eredmények-
ről. Ezek között megemlítette, hogy az aradi
Vendéglős Szindikátus közbenjárása nyomán
sikerült elérni a falusi italmérési engedélyvek
elárvereztetésének felfüggesztését, keresztül
vitték az Astra-gyár környéki vendéglők to-
vábbi működését, valamint a különböző iaté-
kokra kivetett látványossági adó eltörlését.

Megemlítette, hogy az ügyek elintézésével
járó utazások, táviratok jelentős összegeket
emésztettek fel, másrészt pedig a Szindikátus
anyagi erejét az is gyengítette, hogy a pár-
toló tagok egyrésze: gyárosok, valamint rak-
tárlajdonosok csökkentették, vagy megszü-
ntették eddigi tagdíjait. Mindezekre való te-
kintettel a vezetőség nevében felhatalmazást
kért valamilyen kereskedelmi vállalkozás lé-
tesítésére, amely biztosítaná a Szindikátus
anyagi alapjait és lehetővé tenné a zökkenés-
mentes ügyvitelt. A közgyűlés erre a felhatal-
mazást megadta. Ezután még felszólltak:
Caracioni Döme, Lapusca Teodor, Hegedűs Jó-
zsef és Kohn Vilmos.

A Szindikátus közgyűlése ezzel véget ért
s ekkor került sor a Vendéglős Otthon közgyű-
lésére, amely Comoti Albert elnöke alatt
folyt le. Az elnök hangsúlyozta, hogy meg-
akarják valósítani az Otthon eredeti elgondo-
lását és a jelenleg tulajdonukban lévő házat
ki akarják bővíteni vagy pedig új házat vásá-
rolnak azzal a céllal, hogy abban az elszegé-
nyedett vendéglősöknek nyugodt otthont biz-
tosítsanak.

= **Gazdasági egyezmény** közt létre Románia
és Szlovákia között. A külügyminisztériumban
tegnap aláírták a Románia és Szlovákia között
létrejött alábbi gazdasági megállapodásokat: Ke-
reskedelmi és hajózási egyezmény, a hajózási
vállalatok kettős adózásának elkerüléséről szóló
szerződés és egy új fizetési egyezmény. Román
részről a megállapodásokat G. Caranfil, míg szlo-
vák részről Ország József írták alá.

= **Az aradmegyei vásárok új rendje.** Az aradi
kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli,
hogy az aradmegyei vásárok új számát és
időbeosztását tartalmazó 85-764 sz. miniszteri
rendelet, amely a hivatalos lap 1939. novem-
ber 29-iki 277. számában jelent meg, 1940. ja-
nuár 1-től kezdődően lép életbe.

= **Az Arad és Vidéke Kiskereskedők Szindi-
kátusa** vasárnap délelőtt választmányi ülést tart,
amelyen számos időszaki kérdést vitatnak meg.
Ezek között szerepel az üzérkedés leküzdéséről
szóló törvény ismertetése, valamint a kiskeres-
kedők általános helyzetének megvitatása.

= **A „Consum” legújabb száma** közli a hadfelsze-
relési pénztárjegyek kibocsájtási feltételeit főbb cik-
kei a következők: Pascu Valer képviselő nyilatkozik
a vámszabadáruraktárak és a kikötői szabadzónák fel-
állításáról. Döntőbírósg fogja megállapítani a szesz-
átvételi árat. A Solidaritatea vezető intézeti akciót
indítottak a korlátlan devizaautorizáció megszerzése
érdekében. Ismereti a legújabb vállalati és pénzügyi
tranzakciókat, közli a közszállítási árlejtéseket, cég-
jegyzéseket. Kérjen mutatványszámot a kiadóhiva-
taltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

Legújabb jelentéseink:

„Finnország nem állhat a végletekig ellen” — mondotta a finn külügyminisztérium képviselője

Helsinki. A finn külügyminisztérium szószó-
lója a következő nyilatkozatot adta a Reuter ügy-
nökség helsinki-i tudósítójának:

— Mit tesz a világ Finnország ügyében? Ezt
kérdézi most valamennyi finn ember. Bizo-
nyos, hogy mindenfelől rokonszenv nyilvánul
meg irántunk. Igen sok szükségünk van erre.
De egy olyan kis ország, mint Finnország,
mégsem állhat ellen a végletekig a hatalmas
Oroszországnak. A finnek kétségbeesett küz-
delme eltarthat hónapokig, ésőt esetleg több
évig is. De a világ többi államai az újukat sem

mozdítják meg, hanem azt nézik, hogy a 3
millió finn népet hogyan találja fel a 180 mil-
liós orosz. Vajon nem lehet-e mást tenni, mint
rokonszenvet hangoztatni? Akárhogy áll is a
dolog, nem lehet elleplezni ezt a tényt, mert ez
tény marad. Finnország nagyon nehéz helyzet-
ben van. Vajon mennyi esélye lehet egy könnyü-
súlyú világhátnak a nehézsúlyúval szem-
ben, ha az ökölvívó-mérkőzésen a ringben küz-
denek egymással és ha körös-körül, de a ringen
kívül a könnyűsúlyú hátnak rokonszenvesen
biztatják a küzdelmet folytatására.

A skandináv államok a Népszövetség közvetítését kérik

Kopenhágából jelentik: A Social Demokrata
című lap jelentése szerint a skandináv államok kül-
ügyminiszterei amellet foglaltak állást, hogy a
népszövetség lépjen közbe és közvetítsen Orosz-
ország és Finnország között. (Rador).

Párisból jelentik: A francia parlament kül-
ügyi bizottságának pénteki ülésén Mistler a
bizottság elnöke beszédet mondott, amelyben an-
nak a reményének adott kifejezést, hogy a Nem-

zetek Szövetsége feltétlenül elítéli a Finnország
ellen indított alávaló támadást és ugyanakkor
megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a jövő-
ben békés és függetlenségéhez ragaszkodó államo-
kat ne érjen hasonló támadás. Mistler a továbbiak
során hangoztatta, hogy még az ellenséges álla-
mokban is vannak emberek, akik lelkiükben tiltá-
koznak ez ellen az ocsmány támadás ellen. (R.)

VI. György és Lebrun fontos megbeszélése

Londonból jelentik: Az angol király pénteken dél-
előtt eltávozott Gort tábornok főhadiszállásáról, ahol
franciaországi látogatása során eddig tartózkodott. El-
távozása előtt villásreggelin vett részt Lebrun köztár-

sági elnök és Daladier francia miniszterelnök társa-
ságában. Ennek a találkozásnak nagy politikai jelentő-
séget tulajdonítanak.

Az Oeuvre szerint:

Huszonkét állam kilép a Népszövetségből, ha nem zárják ki a Szovjetet

Páris. Párisban és Londonban élénk ütem-
ben folyik a népszövetségi tanácsülés diplomá-
ciai előkészítése. A francia és angol külügy-
minisztérium között szerda óta szoros érint-
kezés áll fenn. Jóllehet Páris és London a leg-
határozottabban elítélik a szovjet támadó ma-
gatartását, diplomáciai körökben

lehetségesnek tartják, hogy a nyugati
nagy hatalmak Genfben még tesznek egy
utolsó kísérletet az orosz—finn ellenté-
tek jogi eszközökkel való rendezése ér-
dekében.

A Le Temps a genfi tanácsulással kapcsola-
latban a nyugati nagy hatalmak magatartásá-
val foglalkozik és felveti a kérdést, vajon
Anglia és Franciaország határozottan támo-
gatja-e majd Finnországot, vagy arra az ál-
lapontra helyezkedik, hogy a finn-öbölben le-
játszódó események semmi összefüggésben
nem állanak a nyugati háborúval. Mindkét
magatartás kétségtelenül kockázatokkal jár.
Ha a nyugati nagy hatalmak közösséget vál-

lálnak a finn függetlenség ügyével és ezáltal
megszilárdítják a német—orosz szövetséget,
akkor

szertefoszlik az a reménység, hogy Ber-
lin és Moszkva valamikor is ellentétbe
kerülhet egymással.

— Viszont ne feledjük — írja a Temps —
hogy a másik részről a nagy hatalmak szintén
súlyos kockázatnak tennék ki magukat, ha
haboznának a finnek mellé sodródni. Azoknak
az államoknak, amelyeket a finn tragédiához
hasonló veszélyek fenyegetnek, csalódást
okozna, ha meg nem tennék a várva várt lé-
pést. Ezek az államok a mi mostani magatar-
tásunkból arra fognak következtetni, hogyha
egy napon ők kerülnek a veszélybe, ugyanúgy
járunk el majd velük szemben is.

Az Oeuvre szerint a Népszövetségből 22
kis állam lépne ki abban az esetben, ha nem
zárják ki a Szovjetet. Ez pedig a Népszövet-
ség halálát vonná maga után.

Páris. (Rador.) A francia lapok a Népszö-

vetség szombati ülésével kapcsolatban azt ír-
ják, hogy a semleges államok részéről béke-
közvetítés indulhat meg. A L'Ordre azt állit-
ja, hogy Franciaország és Anglia el fogják
ítélni a Finnország elleni támadás tényét, de
el fogják utasítani a semlegesek békejavasla-
tait, ami szóba kerülhet.

A Petit Parisien szerint a népszövetségi
tagállamok körében mindjobban erősödik az
az áramlat, amely a Szovjetet ki akarja zárni
a tagok sorából.

XII. Pius pápa misét mondott a békéért

Róma. XII. Pius pápa pénteken délelben a
római Maria Maggiore templomban ünnepi mi-
sét mondott a békéért, majd a templom előtti
térren áldást osztott a többezer főnyi tömeg-
nek.

Ciano gróf december 14-én mondja el külügyi beszámolóját

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia je-
lentése szerint Ciano gróf olasz külügymi-
nister december 14-én mondja el nagy ér-
deklődéssel várt külpolitikai beszámolóját a
tasciok és korporációk parlamentje előtt.

Ankarába utazott a bucuresti-i török követ

Istanbul. A bucuresti-i török követ pénte-
ken Istanbulba érkezett, ahonnan este tovább
utazik Ankarába, hogy megbeszélést folytas-
son a török köztársasági elnökkel.

A „Deutschland” német kikötőbe érkezett

Kopenhágából jelentik: Az egyik dán lap je-
lentése szerint a „Deutschland” zsebciikáló német
kikötőbe érkezett.

Amerika a blokád miatt jegyzéket intézett Angliához

Washington. Hull külügyi államtitkár a
csütörtöki sajtófogadáson megerősítette an-
nak hírét, hogy az Egyesült-Államok kormá-
nya jegyzéket intézett Angliához az Ameri-
kába irányuló német kivitel ellen bevezetett
zárlat miatt.

Francia jelentés szerint egy orosz tengeralattjáró megtámadott egy német hajót

Helsinki-ből jelentik: A Havas-ügynökség
híradása szerint a Botni-öbölben szovjet ten-
geralattjáró megtámadta az Olivia nevű né-
met hajót. A német hajó megtámadásáról a
párisi ügynökség a következő részleteket köz-
li: Az Olivia nevű német hajót december 5-én
éjszaka 23.45 órakor Abe kikötőtől déire egy
szovjet tengeralattjáró támadta meg, majd az
orosz tengeralattjáró tengerészeti felmentek
az Olivia fedélzetére és átvizsgálták a hajó
iratait. (Rador.)

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az
apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők,
elvezett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely
hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint
2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER
Német nevelőnő a nappali órákra keres-
tetik. Cim a kiadóban. 5541
Molnár keresek december 15-ére. vámp-
malomba. Halász. Silindia, Aradmegye. 5546

Keresek azonnalra főző mindenes szá-
kacsnet. Jelentkezni: „Royal” parfume-
ria. 5544
LAKÁS
Háromszobás, modern lakás Str Bo-
lintineanu 4. sz. alatt nagyon olcsón ki-
adó. 5380

VÉTEL - ELADÁS
Egy prima kivitelű díőebédítő (görbe),
modern, faragott, eladó. Cim: Str. Dna
Balasa 89. Asztalosnál. 5545
Modern díőebédítő, mely áll: 1 nagy kre-
denc, 1 kis kredenc, 1 vitrin, metszett
üveggel, 6. szék, 2 fotel, finom moket-
luzattal, 1 kerek, kihúzható asztal, kö-
lözés miatt sürgősen eladó. Comisio
biz.-üzlet, Dacia-kávéház mellett. 5542

**PUHA ÓLMOT
VESZÜNK**
Cim
a kiadóban.

Díőhálók modern formában, olcsó kom-
binált szobák, íróasztalok, recamierek,
ebédlők nagy választékban olcsón kap-
hatók. Süllyesztős varrógépek nagy va-
lasztékban. Zalogcéduáját olcsón hosz-
szabbítjuk, előleget nyújtunk. Tempo
bizományi-üzlet. Fischer Ellz-palota
5433

**TISZTA, MOSOTT
BONGYOT**
megvételre keresünk.
Cim a kiadóban.